
Arhip ArT

George Arhip

De-ale Lumii

proză umoristică

Editura ARHIP ART
Sibiu 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARHIP, GEORGE
De-ale lumii: proză umoristică / George Arhip. –
Sibiu : Arhip Art, 2007

ISBN 978-973-8962-20-0

821.135.1-7

În loc de prefață

Mici turtițe cu migdale

După ce aluatul pentru cozonaci este pus în forme, ca să-şi termine dospitul, şi apoi cozonacii sunt băgați în cuptor, să se coacă, se adună cu lingura de pe covată rămăşițele de aluat şi din ele se fac turtițe, care se coc, de regulă, în cuptorul de la sobă, dacă nu direct pe plită. De multe ori în aceste mici turtițe se pun, în unele migdale, în altele stafide, în altele nuci şi diferite alte bunătăți.

Fac şi scriitorii, uneori, la fel: nu se îndură să lase covata nerăzuită, şi ne pomenim cu „mici turtițe cu migdale" (versul este din *Cyrano de Bergerac* al lui Rostand, în traducerea lui Mihai Codreanu).

Micile turtițe pe care ni le oferă acum George Arhip se cheamă „De-ale lumii". Să degustăm şi noi câteva din aceste producții.

Doi amici (pe unul îl cheamă Mitică, trimiterea la Caragiale fiind evidentă) treceau zilnic, în drum de la slujbă, pe la o crâşmă. Nu beau însă până când nu găseau un motiv. O dată, după asidue căutări, găsesc evenimentul *care să le justifice libația:* Ziua Hondurasului Britanic (*Zi importantă!*). Un militar, cherchelit bine nimereşte noaptea într-o casă străină, care i se pare că seamănă cu aceea unde trebuia să ajungă, se culcă şi doarme îmbrăcat, iar a doua zi, când se trezeşte, gazdele (nişte bătrâni) îl tratează cu bucurie ca pe un musafir binevenit (aventura eroului seamănă

cu întâmplarea din filmul rusesc „Ironia soartei sau să fie într-un ceas bun!”) (*Vin ruşii!*). Doi tineri, Ghiţă şi povestitorul, fură un tomberon pe care, după ce-l spală, îl duc înapoi de unde l-au luat (*Gunoierii*). La un hotel, în Germania, un român este cazat într-o cameră cu un vietnamez, care-i foloseşte periuţa de dinţi. Întrebat de ce face acest lucru, vietnamezul îi răspunde foarte senin că el nu are periuţă. Românul cumpără o periuţă nouă pe care o foloseşte pe ascuns; vietnamezul, după câteva zile îi spune: te-am urmărit şi să ştii că nu faci bine că nu te speli pe dinţi. În aceeaşi povestire apare şi un chinez, care, aflând că populaţia României este de 22 de milioane de oameni, exclamă: atât de puţini? Păi înseamnă că vă cunoaşteţi cu toţii între voi! (*Ce-i al meu e şi al tău*). Ca să nu dea o datorie de o sută de lei, un zgârcit acceptă să pupe un cal sub coadă (*Un pupic pentru calul meu*; parafrază după D.R. Popescu „O bere pentru calul meu”).

Întâmplările sunt insolite, eroii par uşor trăzniţi, debitează şi comit enormităţi, dar fac acestea cu inocenţă, iar cititorul le percepe năzbâtiile ca pe nişte şotii de elevi aflaţi în excursie.

Cât priveşte îndepărtarea lui Arhip, în aceste povestiri, de filonul pe care-l reprezintă tema paranormalului, amintim că ceva asemănător i s-a întâmplat şi lui Sorescu. După „Singur printre poeţi”, mulţi credeau că autorul va scrie parodii până la adânci bătrâneţi, dar n-a fost deloc aşa. George Arhip va mai scrie, suntem siguri, povestiri fantastice, însă „De-ale lumii” marchează o desprindere, abordarea unui alt univers, şi volumul trebuie privit ca atare.

Ce înseamnă însă „mici turtiţe cu migdale” luate în sine? Fără îndoială, din ele nu iese marea literatură, nu faci cu ele un ospăţ (ospăţul se face cu cozonaci mulţi şi mari, obţinuţi din aluatul propriu-zis, scos din covată la început, cum ar fi, de pildă, prozele din „Dincolo”). Însă „De-ale lumii” relevă, şi ele, talentul de povestitor al autorului, umorul lui colosal şi, trăgând cu ochiul la Maiorescu, putem spune şi pe baza acestor proze scurte că George Arhip ni se dezvăluie ca un prozator în toată puterea cuvântului.

Ion D. Goia
Bucureşti, 27 noiembrie 2006

PRETEXT

Stau de vorbă cu crâşmărița, la bar. Apare Nelu Calculator, se uită la noi, nu zice nimic (are toanele şi poantele lui), dar nici noi. Crâşmărița îmi face semn să nu-l bag în seamă (are şi ea poantele ei). Nelu caută cu ochii prin rafturi, ne mai aruncă o privire din când în când, în timp ce bate darabana cu degetele pe tejghea. După vreo două minute (fără exagerare!), Mioara întreabă:

- Da' ce-ai, Nelule, de eşti nervos?

- Păi, cum să nu? Ajung şi eu o dată să fiu singur la o coadă, stau de jumătate de oră şi nu mă bagă nimeni în seamă!

- De ce nu încerci, zic eu atunci, să te bagi în față?

*

Situația de mai sus, urmată, bineînțeles, de poante, bancuri şi amintiri despre întâmplări hazoase m-au determinat să împlinesc un gând mai vechi: o carte pe care ziceam eu acum vreo câțiva ani să o cheme „Povestiri din cârciumă”.

Cu siguranță au mai scris şi alții ceva asemănător (sau legat de subiect), şi primul care-mi vine în minte este Hašek. Dar la Hašek (să luăm doar cazul lui), este ficțiune (pornită, bineînțeles, de la situații reale). Eu am preferat să povestesc doar ce am auzit ori am trăit eu însumi.

De ce „Povestiri din cârciumă”? Cârciuma este un loc formidabil. Este lumea în mic, lumea redusă la esență prin personajele pe care le întâlneşti în acest spațiu de-o palmă. Întâlneşti sublimul şi grotescul, curăția şi spurcăciunea, binele şi răul, hazul şi întristarea, înțelepciunea şi neghiobia, candoarea şi ticăloşia, avântul şi renunțarea... într-un cuvânt: LUMEA. Lumea cu oamenii ei. Numai că aici este lumea aşa cum e ea, în sinceritatea nudă săvârşită de alcool şi atmosferă.

Cu timpul, pe măsură ce adunam povestioarele, mi-au venit în minte întâmplări legate mai mult sau mai puțin de cârciumă (ca spațiu de povestit – un soi de „Hanul Ancuței”), dar legate de esența stirpei umane – unele mai hazlii, altele mai triste. Întâmplări despre care am considerat că se potrivesc ideii de LUME, cu toate cele ale ei. Aşa că titlul inițial parcă nu mai mergea. „Poveşti la un pahar” ar fi sunat prea a vorbe rostite la vreo agapă (n-am găsit alt înlocuitor!), aşa că o anumită categorie de cititori ar fi strâmbat (poate) din nas, ba, mai mult, m-ar fi privit chiar dintru început, într-o anumită lumină (deşi, cui îi pasă?!).

Aşa că am lăsat cartea să-şi aleagă singură titlul, în momentul în care se va face mare (à propos, am un prieten care nu şi-a botezat copiii. „Să-şi aleagă singuri religia, când or fi mari şi în cunoştință de cauză, şi în ea să se boteze”. Copiii îi sunt mari acum şi nu au niciun gând. Probabil nu-s destul de mari ori sunt mai maturi decât credem...).

*

Dragii mei cititori, gata! Cartea s-a făcut mare, deşi o astfel de lucrare nu va putea fi împlinită vreodată (era să zic: „ca orice om, de altminteri”). Şi-a ales numele:

DE-ALE LUMII

Vă invit să o cunoaşteţi şi să vă bucuraţi (ori să vă întristaţi) de ea şi împreună cu ea.

Autorul

De-ale lumii

S-O LUAT CURENTUL...

Eram într-o cârciumă, aproape de gară. Seară, frig, intrasem pentru o cană de vin fiert.

În cârciumă, ca-n orice cârciumă, fum mult şi zarvă multă. La un moment dat prind, fără să vreau, o discuţie de la masa de alături:

- ... Da’ pe Ghiţă ăsta al nostru de la Ruşi nu cred că l-o întrecut careva! Auzi, ăsta o terminat liceul fără să citească o carte şi fără să-şi facă vreo temă!

- Hai, măi, că aşa ceva nu se există!

- Ba cum îţi spun. Că doar am fost coleg de clasă cu el!

- Şi cum l-or trecut?!

- Ei, aicea-i aicea! Ăsta, Ghiţă ăsta din Ruşi, făcea naveta, nu stătea la internat. Când îl întreba profesorul de ce nu şi-o făcut tema ori de ce n-o învăţat, el spunea: „Ştiţi, s-o luat curentul...” şi se uita în ochii profesorului cu o îndrăzneală, că noi îngheţam. Da’ şi profesorul... nu zicea nimic, că erau anii ăia, ştii tu care... şi nu îndrăzneai să te pui cu... Aşa că profesorul înghiţea în sec, nu zicea decât „Bine...” şi-i punea lui Ghiţă al meu un 5. Şi profesorii ceilalţi la fel. Că aşa erau vremurile. Nu îndrăznea vreunul să-l lase corijent, că ieşea cu bucluc. Adică, vezi, dragă Doamne, Ghiţă ar

fi vrut să înveţe, dar se lua curentul. Da′ cum să iasă asta la iveală, că ajungea până sus, şi era bai! Că partidul şi statul nostru socialist... ehe! Şi uite-aşa a terminat Ghiţă al nostru liceul, cu toate cărţile nedeschise. Numai cât le-o purtat de la Ruşi pân′ la Sibiu şi îndărăpt.

- Auzi, mă, ăsta nu-i cumva directorul de la...

- Da, măi, ăla-i! De ăla vorbesc. Îl ştii?

- Cum să nu-l ştiu, bată-l să-l bată! Auzi? Da′ ca să fii director nu-ţi trebuie facultate?

- Hă – hă! Te pomeneşti că şi pe asta o fi făcut-o la seral. Şi dacă seara se lua curentul...

ZI IMPORTANTĂ!

- Băi Mitică, ce sărbătoare-i astăzi? Ce cinstim?

- Păi... n-ar prea fi... să mă gândesc...

Cei doi colegi trec zilnic, după serviciu, pe la „Transilvania” (Triunghiul Greşelilor, cum îi mai zice). Zăbovesc pe acolo un ceas (chiar două), la o votcă stinsă cu bere, apoi pleacă acasă. Ce-o fi la casa lor... la gurile nevestelor lor...

Ca să bei nu-ţi trebuie musai un motiv anume, dar ei caută câte unul în fiecare zi şi pe seama lui beau. Sărbătoresc, cum zic ei. Mai nu ştiu când a fost Sfânta Maria, mai ieri-alaltăieri Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, pe Ştefan cel Mare l-au cinstit în vreo trei rânduri... Azi Mitică se scarpină gânditor în creştet... Noi, ceilalţi, ne vedem de treburi, dar ciulim urechile.

- Vreun sfânt mai mic? încearcă el.

- Da’ nici poveste! Nu, măi, ceva important trebuie, doar nu intrăm doar aşa, să ne aflăm în treabă...

- Atunci... şi Mitică deschide geanta şi scoate un calendar gros, din ăla cu „soarele răsare la... soarele apune la...” şi cu reţete de bucătărie şi cum să scoţi petele de pe tablouri cu ceapă.

- Am găsit! strigă Mitică, victorios. Azi e ziua naţională a Hondurasului Britanic!

PAPUCII LUI COSTICĂ

Azi cei doi colegi ai mei (cei cu Hondurasul Britanic) fac socoteli.

- Măi Mitică, de câți ani trecem noi pe la Triunghiul Greşelilor?

- Păi, să fie vreo doi.

- Cam aşa ziceam şi eu. Duminicile le punem? Nu le punem. Hai să zicem vreo trei sute de zile, să fie rotund. Ar face şase sute. Măi, n-o fi mai mult? Punem şi şcoala? Nu, n-o punem, că atunci era pe banii părinților. Aşa... şase sute ori cincizeci de lei de fiecare, cu ciubuc cu tot fac... şaizeci de mii, Mitică! Cât o Dacie! (Suntem în anul 1986 – n.a.). Băi Mitică, am lăsat la Costică o juma′ de maşină în doi ani! Pfuai! Şi să mai zici că n-au muierile noastre dreptate...

Mitică, un ardelean mucalit de pe la Bistrița, priveşte lung în gol, clipeşte de câteva ori, apoi zice sfătos:

- Da′ Costică săracu′ să nu-şi cumpere şi el nişte papuci mai buni?!

SĂ-MI SPUI UNDE-AI FOST!

Când am terminat şcoala militară, după festivitatea de absolvire, vreo trei-patru prieteni ne-am luat părinţii, fraţii, cumnaţii şi pe comandantul nostru de pluton şi am mers la Hanul Dumbrava unde am pus de un chef. Toţi feciori faini, cu glas la bancuri şi la cântat, dar şi cu grijă de gâtlejuri, repede am făcut atmosferă, ba chiar aproape ne-am şi lipit de o nuntă... Cine ştie ce-ar fi ieşit dacă n-ar fi fost cu noi şi părinţii... Că mi-aduc aminte, parcă o văd pe mama cum se uita la mine – timidul pe care-l ştia când am plecat de acasă în urmă cu şapte ani era acum starostele bancurilor şi al vorbelor în două ape...

Pe la 12 din noapte (aşa era pe atunci, prin ’84), a trebuit să spargem cheful – şi noi, şi nuntaşii. Dar pentru noi, cheful de-abia începuse – ei, ei... ce vremuri erau atunci, pe la douăzeci şi ceva de ani... Chefuiam până la patru dimineaţa, dormeam un ceas, iar la şapte eram la unitate, proaspeţi şi pregătiţi chiar pentru un marş de cincizeci de kilometri.

- Haideți la noi, zice cumnatul colegului meu de bancă (Ghiță – îl vom întâlni mai târziu). E loc destul pentru toată lumea, băutură este, facem şi un sandviş... Haideți, că-i păcat... o zi ca asta...

Aşa facem. Urnim în miez de noapte procesiunea până în capătul celălalt al oraşului şi ne punem pe treabă.

Pe la patru, lui Bigu (aşa-l alintam între noi pe dragul nostru comandant) i se cam închid ochii. La un moment dat chiar adoarme în fotoliu, cu păhăruțul de coniac în mână. Culmea e că nu-l scapă. Şi chiar doarme vreo oră, în poziția asta, spre hazul nostru şi mirarea părinților care, şi ei, cam pirotesc prin locurile lor.

Pe la cinci, Bigu al nostru cel mustăcios deschide brusc ochii, se ridică în picioare, se uită în jur, apoi cu arătătorul mâinii drepte (în care ținea paharul!) ciocăneşte în cadranul ceasului de pe mâna stângă (fără să verse paharul!) în timp ce zice:

- Plec acum acasă, o trezesc pe nevastă-mea şi o întreb: „Tu muiere, mie să-mi spui unde-ai fost până la ora asta!” După care, în hazul ce ne cuprinsese, dă paharul peste cap, îl pune pe măsuță şi cade apoi în fotoliul din care n-a mai deschis ochii decât pe la trei după-amiază!

VIN RUŞII!

... Că de n-ar fi nu s-ar povesti...

Asta e marea şmecherie: dacă nu s-ar întâmpla ceva mai deosebit, mai ieşit din comun, n-ai avea ce povesti mai târziu, peste ani. Ce haz ar mai avea viața fără amintiri? Amintirile (***şi*** amintirile) îți fac viața frumoasă, te fac să zâmbeşti cu drag chipurilor şi întâmplărilor ce-au trecut prin moara anilor... Dar pentru asta trebuie întâi să întâlneşti chipuri şi întâmplări care să-ți trezească aduceri-aminte...

Cununia civilă din primul meu mariaj s-a întâmplat la Avrig. Lume multă din partea fetei, şi de pe la mine o mână bună, câți s-au încumetat să străbată jumătate de țară înzăpezită. Iar pe la amiază, hop!, trage la poartă o basculantă de 16 tone, din care sare plutonul meu de elevi, în frunte cu vreo câțiva colegi de-ai mei, toți îmbrăcați cătane. Surpriză mare, dar şi fericire mare... (Ah, când mă gândesc la câte idile s-au înfiripat atunci şi câte inimi rănite au rămas prin Avrig...)

Chef mare, muzică bună, convivii toți oameni hazoşi, a ieşit o petrecere pe cinste, de care cred că şi

acum, după mai bine de douăzeci de ani, unii dintre avrigeni şi-ar mai aduce aminte.

Dar, de la o vreme, mai oboseşte omul după atâtea licori şi danţuri. Aşa că, încet, încet, s-a tras fiecare pe unde a putut şi a găsit loc de pus capul jos. Ba, unul dintre ei, Mitică (cel cu Hondurasul Britanic), a pus capul pe rola de magnetofon! Muzica s-a oprit, dar motorul zdravăn de Kashtan rusesc se încăpăţâna să tragă, aşa că lui Mitică i se hâţâna tărtăcuţa adormită în ritmul pe care-l impunea sforţarea vajnicului agregat.

Iar la doi dintre colegii mei, cu abureală şi curaj la căiţă, ce le vine lor? „Plecăm la gară, că la cinci avem tren spre Sibiu". Aşa că pleacă (n-am ştiut, că i-aş fi oprit). Numai că, odată ajunşi în uliţă, în zăpada care împărăţea peste toată firea, se trezesc în dilemă: încotro s-o apuce?

- La stânga, zice Mircea.

- Ba la dreapta, zice Bigu (cel cu „Să-mi spui unde-ai fost până la ora asta!").

După o scurtă ciondăneală, Mircea o ia spre stânga şi macină zăpada vreo câţiva kilometri până pe la Crucea Capu Ţărmului, spre Poiana Neamţului.

- Băi Georgică, atunci m-am trezit. Beznă-beznă în jurul meu, doar în spate, în depărtare, se zăreau ceva luminiţe, cred că de la coşurile fabricii de sticlă. Băi, n-or fi lupi? mi-am zis. Aşa că am luat-o înapoi şi într-un târziu am ajuns şi la gară. N-am mai nimerit casa, că mă opream să chefuim şi duminică. Am stat în gară până la trenul de nouă.

Bigu, cel care o luase bine către gară, pe la jumătatea drumului se răzgândeşte şi se întoarce. A fost la începutul acela de martie al lui ′85 o iarnă cumplită, cu zăpezi mari, că nu-ți venea să ieşi din casă decât numai până la refugiul din fundul grădinii. Aşa că Bigu al meu se întoarce, dar în bezna şi zăpada care aproape că uniformiza casele, nu mai nimereşte casa socrilor mei (ca să nu mai spun că nici strada), ci o alta, care-i părea că seamănă. Poarta neîncuiată, uşa de la intrare la fel, intră Bigu în camera de dinainte, aia pentru musafiri şi se răstoarnă în pat, îmbrăcat cătană, cu mantaua pe el şi încenturat, cu cizmele-n picioare...

Şi acum urmează povestea celor doi bătrâni, stăpânii casei.

- Bărbate, zice bătrâna, parcă am auzât ceva mişcare la poartă şî la uşă. Ia du′ de vezi!

- Da′ măi femeie, o fi fost vântul, că toată noaptea o urlat ş-o hâțânat toate alea din balamale.

- Ba, io am auzât călcătură în casa de dinente, ce Dumnezău, că nu-s proastă!

- Bine, bine, face bătrânul şi merge să vadă ce-i.

După nici jumătate de minut, se întoarce în grabă, speriat, şi stinge iute veioza de la capul patului.

- Tu muiere, să ştii c-o început războiul, Doamne apără şi păzeşte! I-un rus în casa de dinente, trântit în pat şi sforăie!

- Tulai, Doamne! şopteşte bătrâna şi îşi face cruce. Da′ ce-au iară cu noi?! Cei doi bătrâni prinseseră războiul şi toate cele anapoda, ca să nu le spunem altcumva, ale trupelor ruseşti.

- Doamne, Doamne, ce ne facem? Da′ n-o zâs nime′ nimic, nici la radio, cum aşa, dintr-o dată?

- Măi muiere, dacă-ţi zâc că-i rus, apăi îi rus. Îmbrăcat, încenturat, şi cu cizmele pe el. Şi are o mustaţă de zici că-i tătar!

- Ce ne facem? Pistol are?

- Da′ ce, am mai stat să bag de samă? O fi având, că musai trebă...

- Măi omule, io zâc să-l păzâm pân′ ce s-o trezî şî să-l luăm cu binişorul. Chiar acu′ mă duc să dau drumul la sobă, să miroasă a mâncare bună când s-o trezî. Că zama de ciolan cu tarcăn...

- Că bine zâci! Io mă duc să scot un cănceu din vinul ăla de grijire. Că le ştiu io năravul...

Una peste alta, pe la zece dimineaţă, când se trezeşte Bigu nostru, dă cu ochii de cei doi bătrâni care stăteau cuminţi pe scăunele lângă pat şi-l vegheau de câteva ceasuri bune. Clipeşte mărunt şi-i întreabă:

- Da′ voi cine sunteţi?

- Ira, Doamne, şi femeia duce mâna la gură, îi şpion! Vorbeşte româneşte!

- Ce şpion, zice Bigu şi se ridică în capul oaselor. Se uită în jur nedumerit. Da′ ceilalţi unde-s?

- Ii, Doamne, că-s mai mulţi, abia mai suflă bătrâna.

- Tovarăşe ofiţer, îndrăzneşte bătrânul, fiţi binevenit la noi. Noi n-avem cai, numai o bivolă, da′ avem o zamă de ciolan cu tarcăn şi un vin...

- Un vin? face Bigu, clipind des. Chiar c-ar merge. Zama mai târziu.

N-o mai lungesc. După primul pahar s-au dumirit cu toţii cum stă treaba. Bigu al meu a rămas toată ziua

la poveşti cu cei doi bătrâni, care l-au omenit ca pe feciorul lor. Ba l-au şi găzduit în noaptea de duminică spre luni, că de! o poveste şi un vin bun nici nu ştii cum îţi trec ziua, şi nu se face să meargă ofiţerul între oameni, cu ochii sticlind şi duhnind a vin de grijire...

Povestea asta am auzit-o după vreo două luni de la cununie, de la cei doi bătrâni.

- Da'... mamă, zice bătrâna, nu poţi să-i spui să mai treacă pe la noi din când în când? Că-i plătim trenul şi-l omenim cum să cuvine, că noi tare sânguri suntem şî tare mult ne-o plăcut de el...

BUSTUL ECVESTRU

ELDORA - o crâşmuliţă în Piaţa Mică de care tare-mi pare rău că nu mai e (acum vreo doi ani s-a făcut casă de schimb valutar acolo)... Era locul de întâlnire pentru o parte a boemei sibiene. Îi ziceam „La Bibliotecă”... „Ce citim azi?” „Din proza germană şi din cea rusă”, venea, invariabil, răspunsul, aproape ca o parolă. Adică bere şi votcă.

Era locul în care, în jurul amiezii, intram pentru încărcarea bateriilor, adică pentru o burtă bună de râs – o oră de bancuri. Ne adunaserăm vreo patru *bancurişti* (termenul a fost stabilit de comun acord, după lungi şi dese dezbateri la care au luat parte şi doi filologi; sună mai bine şi mai distinct decât *bancher* ori *bancagiu* – se pot crea confuzii) care făceam deliciul întâlnirilor şi creşteam urechile muşteriilor de la celelalte mese (şi implicit, veniturile crâşmarului). Ba chiar într-o iarnă, prin februarie 2002 parcă, seara, aproape de ora închiderii, am trecut pe acolo şi m-am bucurat să văd lumină. Mai erau zece minute până la ora 18 şi aveam timp de o votcă mică. Când intru, pe cine văd?! Pe ceilalţi trei... ghiduşi, de parcă ne dăduserăm întâlnire.

Este lesne de imaginat că barul nu s-a mai închis în seara aceea prea curând. Bancurile curgeau unul după

altul, votca, berea şi alte licori la fel, muşteriii intrau şi... nu mai ieşeau... Într-un cuvânt, a fost un spectacol pe care cu greu vreo televiziune poate să-l organizeze şi căruia cu greu va putea vreodată să-i dea spuma care te pluteşte prin timp fără să bagi de seamă. Într-un târziu, după un lung hohot de râs general, se aude: *ţing-ţing-ţing-ţing...* Era patronul barului care coborâse de câteva ceasuri să vadă de ce e gălăgie încă, şi care rămăsese în continuare, fără să întrerupă distracţia şi... banii. Bătea cu cheia de desfăcut în gâtul unei sticle goale de bere.

- Români, am un comunicat important pentru ţară: este ora unu şi jumătate noaptea şi nu mai am nimic de băut! Nici măcar în rafturi, din alea cu preţul pe ele! Să nu vă prind că-mi rezemaţi uşa mâine mai devreme de ora două, că vreau să mă odihnesc şi să fac aprovizionarea!

Abia atunci am băgat de seamă în jur. Sincer să fiu, nu pot înţelege cum au încăput în spaţiul ăla de cinci pe cinci peste treizeci de oameni!

Dar să ne întoarcem la titlu... Într-o zi, la amiază, cum ziceam, se aşază la masa noastră, mai mult cu de-a sila – nu-l prea înghiţeam – un personaj care ţine morţiş să ne facă cinste la toţi. Nelu Mohan – Dumnezeu să-l ierte – îmi face un semn discret. Aha! îmi zic, e rost de băşcălie. Îi facem loc şi-i dăm şi lui voie, din când în când, să intervină, ca să-l citim, de fapt, ca să ne dumirim de unde-l apucăm.

- Ştii, zice la un moment dat, aproape confidenţial, am primit sarcină să fac o statuie pentru... Şi, măi

băieți, dacă știți voi cumva... dăm la pace, vă bucurați și voi, îmi rămâne și mie.. fac cinste babană. Ei, ce ziceți?

La masă cu noi erau şi doi sculptori. Ăştia se uită unul la altul, trag cu coada ochiului la personaj, dar până să răspundă, se bagă Nelu Mohan, unul din cei patru bancurişti:

- Dar cum vrei să fie statuia?

- Bă, ceva măreț, vă pricepeți voi ce vreau să zic, nu? se întoarce el spre sculptori. Cei doi nu ziceau nimic, se prinseseră că Nelu nu intrase în vorbă degeaba.

- Cam câți metri?

- Bă, să fie acolo, să se vadă, da' vreau un proiect măreț, bă, nu aşa, că ăştia de care zic nu se uită la bani. Şi să puneți jos o placă pe care să scrieți şi recunoştința .... bla-bla-bla... printre care să fiu şi eu, că... nu?

- Dar tu cum te-ai gândit? întreabă Nelu foarte serios şi implicat (e clar, i-o coace!). Vrei cap, bust sau în picioare?

- Păi, bă, în picioare, că-i mai mare, păi nu? şi iar se întoarce spre sculptori.

- Băi, în picioare e banal, zice Nelu. De busturi e plin Astra... Ce ai zice de ceva extraordinar, ceva ce n-a mai văzut Sibiul?!

- Da, da, ascultă-l, face Sepi, unul dintre sculptori. Are Nelu nişte idei... Dacă ai şti câți bani am făcut pe mintea lui...

- Serios? face ăsta, bucuros. Ia zi, hai că-ți fac parte!

- Băi, omule, uite ce zic eu. Musai la ăsta, care a fost o mare personalitate a țării, mă, nu numai a Sibiului, musai să-i faci un *bust ecvestru*!

Sculptorii au înlemnit. Eu... ce să mai izbucnesc în râs, la cât de serios vorbise Nelu, nu se făcea să stric toată faza.

- *Bust ecvestru*, zici? Se freacă gânditor în barbă. Băi, sună fain... şi cam cât de mare e?

- Ca la doi metri, fără soclu, sare Sepi, prins în joc. Patru metri jumate, cu soclu cu tot.

- Doi metri... Bă, nu se poate mai mult?

- Ba cum nu, dar nu mai mult de şapte, că am rău de înălțime, zice pehlivanul de sculptor.

- Şapte metri... şapte metri... Băi, să ştii că merge. Chiar merge! Acuma mă duc să-i spun ăluia. Bă, mare noroc că am intrat aici. Da' ştiam eu că poate dau peste cine trebuie. Mulțumesc, Nelule, să ştii că-ți fac parte! Acuma mă duc. Cipi! Încă un rând la domnii! Salut, am plecat! Băi, se întoarce, da' o schiță aşa la repezeală, să-i iau maul... nu?

- Măi, omule, tu eşti om serios? zice Nelu. Cum adică, o schiță la repezeală, şi făcută într-o crâşmă. Păi, mai ia ăla de bune ce-i spui?

Ăsta se scarpină în cap, gânditor...

- Nu se poate?... Da, aveți voi dreptate, trebuie să te duci cu dosar serios, fain-frumos... da, ai dreptate. Hai, salut!

- Băi oameni buni, zice sculptorul ce se băgase în afacere, dacă ăsta obține aprobarea pentru lucrare şi aduce şi banii, eu, cu mâna mea, din banii pe care mi-i dă, îi fac şi lui un *bust ecvestru* şi i-l pun în grădină!

UNDE DAI ŞI UNDE CRAPĂ!

Cu ceva vreme în urmă, am scos volumul de proză fantastică „Dincolo” – ediţia a doua, pe care l-a prezentat dl N.I. Dobra în paginile ziarului local „Tribuna”. Numai că hâtrul de prieten, după ce precizează că l-am scos la propria editură, adaugă în paranteză: „aşa cum mulţi români, ca să nu mai meargă la alţii, şi-au deschis propria crâşmă”. Ei, şi de aici începe hazul.

Mă întâlnesc cu un prieten pe centru. Eram grăbiţi şi unul şi altul, n-am stat, dar mi-aruncă din fugă: „George, unde zici că ţi-ai deschis crâşma aia?” Eu rămân contrariat câteva clipe, după care mă prind şi mă umflă râsul.

Seara, când ajung acasă, dau să-i povestesc nevestemii întâmplarea, dar ea mi-o ia înainte:

- Auzi, George, m-am întâlnit azi cu vecina... de la... Zice că vrea şi ea o carte, cu dedicaţie. Şi mai întreba şi ceva de-o crâşmă, că ţi-ai deschis crâşmă-n cartier. Ce voia să spună?! (Soţia încă nu citise articolul din „Tribuna”).

O lămuresc despre ce e vorba şi-i povestesc şi de întâlnirea de pe centru... Haz mare...

Ei, şi-acum vine hazul hazurilor. Este, în drumul meu spre casă, un bar în care mai intru, din când în când, beau o bere şi mai schimb o vorbă cu unul, cu

altul... bancuri, cel mai adesea. Aşa am făcut şi acum vreo două zile. La un moment dat intră un cunoscut, îşi ia ceva, vine către mine, închină şi când să ducă paharul către gură, se opreşte mirat şi mă-ntreabă:

- Păi cum, George, nu-i mai ieftin la tine?!

*

Şi dacă tot i-am zis textului ăstuia „Unde dai şi unde crapă”, nu mă pot abţine să nu-i mulţumesc prietenului N.I. Dobra. Odată, într-o discuţie cu dânsul, zicea că o bună parte din activitatea culturală a Sibiului este susţinută de *venetici* ca mine. De ce-i mulţumesc? Pentru preţuire – *veneticul* este o monedă de aur de foarte mare valoare, emisă de Veneţia într-o vreme şi care a circulat şi în Ţările Româneşti ...

10 septembrie 2006

FERICIIITULEEE...!

Se filmează pe Strada Ocnei secvențe din „Cocoşul decapitat”. Multă lume, microbuze şi maşini cu aparatură... cabluri, generatoare, antene... un polițist care încearcă să rânduiască circulația într-un spațiu gâtuit la refuz... Chiar în fața barului de zi se instalează o umbrelă mare, sub care maşiniştii şi operatorii au o masă. Mai iau o cafea, un suc, o bere...

Plouă. Vin dinspre oraş. Intru în bar şi iau o bere. Mă trag în colțul meu obişnuit, lângă sobă, de unde am vedere în tot barul şi pe fereastră. Intră în crâşmă şi se aşază la o masă mai încolo un alt muşteriu al crâşmei, un om aproape orb; de la el până la uşa toaletei mai sunt nici trei paşi.

La un moment dat, de la o masă, se ridică un client şi merge la toaletă. La nici câteva secunde, intră în bar un om, cu geacă de fâş neagră, cu şapcă pe cap, plouat ca vai de el şi dă să-şi facă loc spre uşa toaletei.

- Ocupat, zice orbul, când dă ăsta să treacă pe lângă el. Acuma o intrat.

- Păi...

- Nu-i decât o budă, zice orbul, ailaltă-i defectă.

- Bine, bine, zice omul, şi pleacă afară, la ai lui, la masa maşiniştilor.

Trece ce mai trece, omul cu şapcă intră iar şi dă să meargă la toaletă.

- N-o ieşit, zice orbul. N-o ieşit încă.

- Mulţumesc, zice şăpcosul şi iese iar afară. De data asta nu mai merge la ai lui, ci se plimbă-n sus şi-n jos, sub şuruitul ploii... Săracu'...

Peste vreo trei minute intră iar.

- N-o ieşit, zice orbul – santinelă credincioasă. Da' când iese, îl pun eu să vină afară şi să anunţe că-i liber.

- Mulţumesc, zice bietul om aflat în nevoie, şi iese iar, să-şi facă traseul în sus şi-n jos...

*

Ei, şi-acum intervine imaginaţia mea. Ce urmează în acest fragment este rodul gândurilor pişichere care mi-au venit.

Mi-am imaginat că merg în pragul uşii şi că-l urmăresc pe bietul om care cred că abia se mai ţinea. Ăsta merge la masa colegilor şi se vaită:

- Băi, este unul care stă de vreun sfert de oră şi nu mai iese. Fac pe mine!

- O fi constipat, zice unul, iar ceilalţi râd. (Aici trebuie musai să spun bancul cu constipaţii, altfel, unii dintre cititori n-ar prinde chichirezul:

Cică doi constipaţi sunt la budă. Unul într-o cabină, altul în cealaltă. Icnete şi gemete. La un moment dat, dintr-o cabină se aude: „Pleosc!"

- Ferichiiituleee!, zice celălat.

- Fericit pe dracu'! Mi-o scăpat ceasul!).

Ei, şi eu îmi imaginez că iese în pragul uşii omul care ocupa de un sfert de ceas cabina şi spune: Gata, am ieşit! Iar ceilalţi, de la masa maşiniştilor, ridicând paharele, strigă toţi într-un glas: „Fericiiituleee!”.

*

Urmează acum ce s-a întâmplat de fapt.

Îmi termin berea şi dau să plec. Taman atunci iese de la toaletă şi ocupantul cu pricina. Cobor în stradă şi, dorind să-i fac un bine şapcaliului (uitând de convenţia cu orbul), mă opresc la masă şi-i zic:

- Gata, e liber acuma... şi dau să plec. La care el, cu o privire urâtă şi mânie în glas, printre dinţi:

- Mulţţţumessc. Mulţţţumesssc. Da′ mai puteai să stai, omule, mai puteai să stai! Mai puteai să stai! Daaaa... sigur! Mai puteai să stai! Cum nu?! Mai puteai să stai!!

CA NIMICA

- Ca nimica, ca nimica... Ca nimica, dragu′ mamii, ca nimica... Strînji omu′ ca furnica, cînd moari n-ari nimica... Ca nimica... Ioti-aşă s-o dus şî Neculai... ca nimica... Apăi n-o fost om bun? N-am rădicat casî şî în Brăhăşăşti, şî la Zărneşti, şî în Satu′ Nou, şî în Cartier, după şi ni-o luat apa? Am bătut la chirpişi, ăilei, şî noi, şî Bobocia cu cari ni-am lichit... Ş-apăi? Ca nimica!... Casî mari şî pustií... Noroc cu băietu′ ista a lu′ Marşiel, cî iel mai mult ni-o fost suflet di copchil prin casî. Of, Neculai, Neculai, te-i dus... te-i duus... Hai, dragu′ mamii, rupi şî tu o buruianî!

- Bunică, hai să vărsăm un strop de vin la bunicu′... Să-ţi fie ţărîna uşoară, bunicule, zic eu; după ce stropesc mormîntul, duc sticla la gură şi zic: Hai noroc, că ne-o plăcut!

De fiecare dată cînd mergeam la bunici, nu era să nu scoată bunicul de te miri pe unde măcar un kil de vin. Vin bun. Ne plăcea.

- Hai noroc, Gelule!

- Hai noroc, bunicule! Ce mai faci?

- Ia, cu guvernu′! după care trăgea cu ochiul şi dădea un zâmbet cu toată faţa: Nu-s nişi io cu iei, da′

nişi iei cu mini! Îi?! Şi zîşi? Asta sî chiamî cî sîntem chit!...

- Hai bunicî, hai sî mierjim şî la Marşiel. Marcel, unchiul meu şi băiatul ei, chemat înainte de vreme.

Liliac mult, iasomie, boz şi soc abia dat în floare. Drumul e ca în poveşti... printre pietre moarte şi suflete poate vii.

- Ailei, ioti şi-o mai năpădit buruiana şî la Marşiel... Ailei, şî numai olecuţî di ploai o fost, săptămîna trecutî... Bunica priveşte roată... Da′ vez cî numa′ la oaminii buni creşti şî buruiana? (Era, de fapt, cam peste tot, dar ce să zici?) Cî Marşiel o fost om bun... Ei, bun... şî iel ca toţ bărbaţîi... Da′ o fost bun şî milos... Băietu′ ista a lui îi samînî... Poati o avié iel mai mult noroc... Doamni-ajutî!

Cînd eram cu smulsul buruienii la jumătate, apare o femeie. Tuciurie, halat albastru cu mîneci scurte.

- Dumnezău sî-l ierti... Da′ şi-ţ munşeşti, ţaţî, mînili... Las′ la mini, cî io asta fac...

- Da′ cît cei? întreabă bunica.

- Eilei, da′ las′ cî ni-om înţăleji noi, cî doar oamini sîntem...

- Ia de colea, zic eu, întinzîndu-i sticla cu vin. Bea o gură de sufletul lui unchiu′.

- Apăi, Dumnezău sî-l ierti, zice femeia pe ultima parte a drumului sticlei către gură, adică... chiar la gură!

Şi gîl-gîl-gîl! Şi gîl-gîl-gîl! Mai mult amuzat, înregistrez performanţa femeii: cînd a luat sticla de la gură, era mai puţin de jumătate (dintr-un litru şi jumătate!).

- Apoi, Dumnezeu să-l hodinească, zic eu, întinzînd mîna după sticlă. Vinul era bun şi-mi plăcea şi mie...

- Apăi, cî ghini zîşi, zice femeia şi pune sticla iar la gură şi... Ia, mai ia şî matali, sî hií di sufletu lui... Apăi, sî ştiţ cî io vin acolea în fiicari zî sî smulg buruiana... Curat fac!... Ţîn... curat-curat...

- Bine, zic eu, căutând spre ochii ei sticloşi, parcă puţin necăjit că n-am apucat „să beau cu unchiul”, să-mi fie pe placul inimii...

- Da’ curat-curat!... şi... pleacă!

Bunica rupe mai departe la buruieni, eu la fel. Ce-a mai rămas din sticlă, vărs pe pămîntul gol şi zic în gînd: „Hai noroc, că ne-o plăcut, dar nu mai zic la nimeni!”

Pe drum spre casă, după vreun sfert de ceas – fiecare cu gîndurile lui – zice bunica:

- Ăi văzut, măi frăţîoari!? Ptiu! Doamni fereşti, cî din aistia n-am mai întîlnit... Poati ţaş-ta di la Ţăpu... da’ nuu, cî aia bé numa’ acasî... Auz! Curat-curat! Hi-hi-hi! rîde bunica în barbă. Pui rămăşag cî pisti o săptămînî îi la loc? Da’ i-o plăcut... aia-i beţîvî, bre, aia-i beţîvî-beţîvî!... Ş-auz!? Avé şî halat!... Ş-ăi văzut cum s-o dus vinu’? Ca nimica, bre, ca nimica... ca nimica...

ŞÎ PLÂNG DI PLÂNSU' LOR DI-ATUNŞEA...

- ... cî mai ghini nu aviém copchii dicât sî am!

Moş Ion e tare supărat astăzi. Stă singur la masă, cu un pahar care de mult aşteaptă. Moş Ion priveşte în gol şi vorbeşte de unul singur, mai mult pentru el. Dar şi ceilalţi îl aud şi nu mai zice niciunul nimic. Sunt atenţi la ce spune moşul. Durerea lui e parcă şi a lor, sau chiar este. Mulţi dintre ei vin câteodată, se aşază singuri cu un pahar în faţă şi privesc vreme îndelungată spre un loc sau spre vreun chip numai de ei ştiute. Într-un târziu, parcă se dezmeticesc, dau paharul pe gât, oftează adânc, din toţi rărunchii şi apoi pleacă, pământii la faţă şi parcă mai supăraţi decât au fost când au intrat...

- ... Trăiem mai ghini! Adicî nu mai ghini, da' nu suferém. Ştii undi-s? Numa' pisti drum! Oleacî la dus, oleacî la-ntors... Da' au trii maşîni? Au! 'I drept cî una-i boţâtî, da' mai au douî! Ca sî miargî undi?! Ca sî sî ducî mai diparti dicât aproapi! Adicî colea, la mini: tata lor. Da' iei îş mâncî viaţa fujind după alţâi. Dé, aşă-i vârsta! Da' când li-o veni mintea la cap crez' cî m-or găsî? Da' di undi!... Asta-i buba! Şî nu-mi pare ghini. Nu-mi pari ghini di loc. Plâng? Plâng! Şî mai plâng şî di plânsu' lor di-atunşea... când nu m-or mai găsî...

UN PUPIC PENTRU CALUL MEU

După ani buni de când nu ne-am mai adunat cu răgaz la un pahar de vorbă, mă întâlnesc mai zilele trecute cu fostul coleg de bancă din şcoala militară. Trei ani am împărţit şi bunele şi relele vieţii de elev militar şi trei ani, pe la sfârşiturile de săptămână, când se putea, m-a plimbat pe coclaurile Răşinariului de unde-i sunt bunicii dinspre mamă. Ehei, ce vremuri...

Printre altele-i spun de intenţia mea de a scrie cartea de faţă, cu întâmplări mai mult sau mai puţin poznaşe. Chiar îi redau vreo două dintre cele în care avem amintiri comune.

- Dar tu mai ţii minte isprăvile de prin Răşinari? mă întreabă el.

- Măi, sincer să fiu, o mai ţin minte doar pe aia când m-ai dus la biserică, să bem pe gratis...

- Las-o pe aia, că nu-i aşa haioasă. Aia cu Neculiţă şi cu calul, când trebuia să plece Neculiţă în armată... cu rămăşagul...

- Să ştii că nu mi-aduc aminte, dar chiar deloc.

- Să nu fi fost şi tu atunci, oare?... Se poate... Hai să ţi-o zic, că-i faină:

Eram cu nişte prieteni şi cu vreo doi veri de-ai mei, printre care şi Neculiţă ăsta de care-ţi spun, ăla de stă

mai în sus de bunică-mea, pe stânga cum o iei pe Râul Caselor la deal. Eram la iarbă verde, la un grătar, ne cinstea bezmeticul ăsta de Neculiță, că pleca în armată. Ne-am cinstit noi ce ne-am cinstit, am mai şi cântat, tot din alea de liberare, cunoşti povestea... Ne cam făcuserăm noi de la o vreme, şi ne-am tras la umbră, la bancuri, cu butelcile lângă noi. La un moment dat, vin dinspre Răşinari două bătrâne, cu rucsacii în spate, nemțoaice după îmbrăcăminte. Când s-au mai apropiat, le-am şi auzit vorbind. Erau, într-adevăr, nemțoaice, cu siguranță săsoaice plecate de pe aici cu ani în urmă, că se tot opreau şi arătau de jur-împrejur cu bățul una şi alta. Noi ne vedem mai departe de vin şi bancuri, când, deodată, nebunul de Neculiță zice:

- Băi, care te duci să pupi o babă din alea două, că-i dau o sută. Noi ne uităm unul la altul, de unde atâta dărnicie pe Neculiță, că-l ştiam cu toți un zgârcoman. Dar ne plăcea ideea...

- Neculiță, mă duc, zic eu de colo, dar e vai de capul tău dacă nu dai banii. Uite, pune suta în mâna lu' frate-to, şi o iau când mă-ntorc.

- Haide, măi, dacă am zis, am zis.

Şi am plecat înaintea bătrânelor. Nemțeşte nu ştiu, doar vreo două vorbe. Când ajung în fața lor, ridic mâna şi strig: „Halt!" Bătrânele se opresc speriate. Eu mă apropii de una, o îmbrățişez şi o pup pe amândoi obrajii. Zic „Danke" şi plec, lăsându-le consternate.

- Neculiță, dă suta, zic eu când ajung la ai mei.

Lui Neculiță îi cam pierise râsul – era într-adevăr un zgârcit.

- Băi, da′ plec în armată, am numai două sute. Dacă una ți-o dau ție, cu ce mai rămân?

- Vorba-i vorbă. Eu mi-am ținut-o pe a mea, acum ți-o ții şi tu. Adevărul e că nu aveam de gând să-i iau suta, dar voiam să-l zgândăr. În fine, ba el că ba, ba eu că da, la un moment dat îmi trece un drăcuşor prin minte:

- Băi Neculiță, vezi tu bătrânul ăla care vine călare pe cal încoace?

- Îl văd.

- No, fii atent: dacă te duci să-i pupi calul în fund, te iert de sută.

- Cum mă, să-i pup calul în fund, eşti nebun? Te mai pomeneşti că dă şi cu copita. Da′ cum să-i zic omului?!...

- Măi Neculiță, zice şi frate-so, ia kilul ăsta de vin, te duci şi vorbeşti cu omul, zici c-ai pus un pariu şi că-i musai. Ei, şi chiar în fund – chiar în fund, nu, da′ pe undeva pe-acolo. Nu, Iulică?

- Bine, zic eu, da′ să fie pe undeva pe-acolo.

Ia Neculiță al meu sticla de vin, se duce şi vorbeşte cu moşul, ce ştii ce-or fi vorbit, se dă cu grijă îndărătul calului şi-l pupă lângă coadă. Scurt. Noi, să ne prăpădim de râs.

- Măi, e bine?! întreabă Neculiță când se întoarce, el râzând mai tare decât noi.

- E bine, Neculiță, e bine! Ai scăpat cu suta.

Ei, Gelule, şi-acum urmează partea a doua a poveştii. Toată tărăşenia de care ți-am zis până acum se întâmpla în toamna lui ′83. În primăvară-n anul următor am avut cununia civilă, la Răşinari, la socri.

Ştii, c-ai fost şi tu. La un moment dat văd că intră în casă un bătrân. Parcă-mi era cunoscut dar nu ştiam de unde să-l iau. Eu am copilărit prin Răşinari, dar nu-i cunosc pe toți, că Răşinariul e mare. O întreb pe soacră-mea.

- Cum, nu-l ştii? E vecinul de la două case mai din sus. Mare crai, s-o prostit acuma la bătrânețe!

- Cum s-o prostit, umblă după femei?!

- D-apăi cum! Stai să vezi. Toamna trecută vine într-o zi acasă, cam cherchelit, cu mare veselie şi cu o sticlă pe jumate cu vin în desagă. Mai venise el cherchelit şi-n alte dăți, dar de data asta îi spune babei lui c-o primit vinul de la unul care l-o rugat să-l lase să-i pupe calul în fund. O fost un scandal de s-o auzit până la noi. Baba zicea că şi-o găsit pe una şi că de la ea vine aşa cherchelit şi cu poveşti din astea de nici pruncii nu le pot crede. Şi de-atunci bietul om nu mai are tihnă, îl mustră baba tot timpul şi-i tot pe urmele lui, să-l prindă. Da' zi şi tu acuma, măi Iulică, mamă, care-i nebunul ăla să pupe-un cal în fund? Şi, mai ales, cine să creadă aşa o bazaconie!?!

DIPLOMA

Acum mulți ani în urmă, aveam o vorbă (pe care, de fapt, o mai am încă): „Dom'le, m-a făcut Dumnezeu normal: îmi plac vinul şi femeile!" Mare curaj pe vremea aceea pentru o astfel de mărturisire. Ca şi acuma...

Într-o bună zi, mai încoace, cred că acum vreo trei ani, un prieten de-al meu, Luci, vrând să se revanşeze pentru nu ştiu ce serviciu pe care i-l făcusem, îmi zice:

- George, azi vreau să te cadorisesc cu ceva, să-mi țin obrazul față de tine.

- Zi!

- Hai cu mine.

Şi mă duce la un bar cu bară, cum îi zic eu acum, la streap-tease. Până atunci nu mai fusesem.

Intrăm noi acolo, înghesuială, semiîntuneric, fum mult, muzică languroasă – Céline Dion (à propos, ați băgat de seamă că în toate stabilimentele astea e muzică doar cu Céline Dion?), ochi scăpărători în lumina fosforescentă de neon violet, trupuri goale de tinere fete pe la mese...

Ne aşezăm. Nu trece mult şi apare o fătucă. Goală-puşcă.

- Cu şi sâ vă sierviesc?

- Mela dragă, azi ocupă-te de prietenul meu, zice Luci şi mă arată pe mine.

Nici una, nici două, hop! călare pe genunchii mei. Mă încolăceşte cu toate alea, şi cu picioarele, şi cu mâinile şi cu... ce mai avea pe ea şi-mi şopteşte la ureche:

- Mă priemiezi cu şieva?
- Să te premiez!??
- Da!

Ghiduşul din mine – rareori îmi pierd cumpătul – ce-şi zice: „Aha! Cam ştiu... vrea probabil un ban...” Adevăru-i... că nu aveam habar deloc! (acuma am, şi Doamne, apără-i pe neştiutori!). Mă întorc spre Luci şi-i zic:

- Luci, ai un A4 la tine? Şi un pix?
- Da, am, da’ la ce-ţi trebuie? face el, mirat.
- Las’ că vezi!

Iau foaia şi pixul şi scriu:

DIPLOMĂ

Se acordă Premiul I
MELEI, cea mai frumosă fată din barul ăsta

şi semnez. Îi dau „diploma”, ea o ia, o priveşte, face ochii mari şi ne întreabă:

- Şi-i asta?!!
- Un premiu, zic eu, trăgând cu coada ochiului spre Luci...
- Aista-i priemiu?!! Aiasta-i o hârtii! Luşi, şi-i asta?
- Draga mea, face Luci, molcom şi împăciuitor, - ah, pehlivanul, cum îl mai simţeam că râde-n el! – draga

mea, aceasta e o diplomă prin care domnul (şi subliniază „domnul”) recunoaşte că eşti cea mai frumosă fată din barul ăsta.

- Asta zâşi hârtia aiasta?! (Hopa, fata este analfabetă!)

- Şi te rog, continuă pughibala spurcată de prieten al meu, calm, imperturbabil, te rog să-l tratezi cu atenție. Ştii, lui nu-i plac femeile, numai bărbații, şi de aceea l-am adus azi aici, pentru o variație.

Fata cască ochii, apoi începe să râdă în hohote şi zice:

- Ăileii, şî săracu′ om o variét acuma, pi iel, în pantaloni?!

ŞARPELE-CU-OCHELARI

Stau la taclale cu bărmăniţa de la crâşma de pe strada mea. Printre altele, vine vorba de câte poveşti, care de care mai haioase ori mai triste, poţi auzi într-o crâşmă.

- Hai să-ţi spun eu una, zice bărmăniţa. Una de să mori de râs. Era într-o dimineaţă, pe la 9, cam aşa. Pustiu pe aici. Intră unul, îşi ia o votcă şi iese pe terasă. La câteva minute, mai intră şi o pereche. El ia o votcă, iar pentru ea o bere. Ies şi ei.

La puţin timp, ies şi eu pe terasă, cu ceva gunoi, să-l pun la coş. Pe terasă, numai ăla, primul. Ceilalţi doi, nicăieri.

Mă uit la om, mă uit la gard, măi, or fi sărit ăştia gardul la vecini, să mai avem şi scandal.

- Da' unde-s oamenii ăştia? îl întreb pe cel care era pe terasă. El pune degetul la buze şi-mi face semn cu capul spre WC.

Mă uit către WC, ştii, uşa nu se închide ca lumea, şi-i văd pe ăia doi acolo, nu-ţi spun ce făceau, că te prinzi singur, imediat. Eu n-am de lucru, mă dau mai aproape şi strig în gura mare:

- Da′ unde-or fi oamenii ăştia? Numai să fi auzit ce forfoteală şi ce icnete au început!... Eu dau fuga la bar, după tejghea.

La niciun minut, apare el, aprins la faţă şi mânios. Mormăie ceva când trece pe lângă mine şi dă să iasă. Da′ când să iasă, îl văd că se opreşte, scutură un picior şi îi cade de pe cracul pantalonului o pereche de ochelari! Nu zice nimic şi pleacă mai departe, fără să-i ia. Ce-o fi fost în sufletul lui, săracul... Eu mă duc, iau ochelarii şi-i pun pe tejghea, lângă aparatul de loto. După vreo două minute apare şi ea de pe terasă. Se uită-n stânga, se uită-n dreapta şi vede ochelarii.

- A, zice ea foarte senină, aici i-am lăsat! Îi ia, îi pune pe nas şi pleacă... Ei, ce zici, aşa-i că-i bună!?!

- Ştii, zic eu, după ce mă opresc din râs, tot e bine că au căzut ochelarii în pantaloni şi nu în chiloţi. Că de nu, se trezea omul că are un şarpe-cu-ochelari!

INSTALAȚIE DEFECTĂ

Tot de la crâşmărița...

- Auzi, George, hai să-ți mai spun una... Tu nu erai mutat pe aici... Era una, Puşa, la schimb cu mine, dar ce-ți spun acum e ce-am văzut, că tocmai venise să mă schimbe... Tu-i ştii pe nebunii ăştia doi, pe Coco şi pe Kony...

- Ei, cum nu!

- Ştii pe nevoia, că acuma-s cuminți... numa′ gura-i de ei... dar pe vremea aia... mai draci ca ei, nici dracii nu erau... No, fii atent! Coco, într-una din zile, a prins momentul când Puşa s-a dus la budă şi, prin gaura aia de colo de sus, aruncă un pumn bun de capace de bere, din cutia de sub tejghea. Vine Puşa, mânioasă foc, că nici n-apucase biata de ea să facă ceva de sperietură şi întreabă:

- Care-o fost?

Ăştia doi, râzând de să nu se țină, arătau cu degetul unul către altul.

- Bineeeee... Las′ că am eu grijă de voi!

Ei, şi într-una din zile, erau tot amândoi, şi Coco şi Kony, la poveşti cu Puşa, când am venit eu, la schimb.

- Eu mă duc până la budă, zice Coco, la un moment dat. Şi pleacă pe terasă. Puşa, atentă, lasă să treacă vreo câteva secunde, cât şi-o fi făcut ea în minte socoteala, după care ia repede o cană mare de apă şi o aruncă prin gaura aia de sus. Nu-ți spun ce-am auzit de-acolo. Dar, la nici două secunde, apare Coco pe uşa de la terasă:

- Băi, fir-ar să fie, că fac pe mine! E ocupat!

Puşa face ochii mari, înlemnită, Kony dă drumul la râs, ştii cum râde el, de se zguduie locul... În sfârşit, după aproape un minut, apare unul de pe terasă, ud ca vai de el. Se uită la noi – noi înghețaserăm, serioşi nevoie mare...

- Cred că aveți instalația defectă, că uite ce mi-o făcut! zice bietul om, plecând iute pe uşă, cu pantalonii uzi şi lipiți de piele...

CEAP-CEARAP

Unul dintre prietenii mei se-ntoarce din Bulgaria. Tabără de creație la Plovdiv.

După ce-mi povestește câte și mai câte, și mai bune, și mai rele – esența stirpei umane este aceeași, peste tot și oricând, – începe, la o vreme, să zâmbească, ba chiar să râdă încetișor unei amintiri, așa, ca pentru el.

- Ce-i?

- Mi-am amintit povestea ta cu diploma... la barul ăla cu strip-tease...

- Da, ce-i cu ea?

- Hai, c-am pățit și eu una. E numai bună pentru cartea ta... Mi-am făcut în tabără un prieten, un italian. L-am ajutat de vreo două ori cu niște chestii și el a vrut să se revanșeze. Așa că m-a dus într-o noapte la un bar din ăsta cu bară, cum îi zici tu, să-mi comand ce vreau. Sincer să fiu, nu mai fusesem în așa ceva, că aici în țară n-am cum, că eu nu pot umbla lela ca tine, pe unde vreau și când vreau. Așa că mă uitam în stânga și-n dreapta, ca ghiolbanul, de parcă nu mai văzusem femei goale până atunci.

Ne-am așezat la o masă și imediat s-a înființat o fătucă din astea și ne întreabă pe limba ei. Italianul știa ceva bulgărește și se vede că mai fusese pe acolo, că fata era numai lapte și miere. Îi răspunde și arată de

câteva ori spre mine. Fata îmi zâmbeşte şi dă din cap, dau şi eu din cap şi îi zâmbesc. Dar, la un moment dat, când aude cuvântul „rumânski” (atâta am înțeles şi eu), văd că se încruntă şi mă-ntreabă:

- Rumânski?!

- Da, zic eu, bucuros că „intru în vorbă”. Da, rumânski!

- Rumânski?! Şi fata, cu o față a lehamite şi dezgust, face din degete semnul lui cinci şi zice: Rumânski ceap-cearap! Ceap-cearap!, şi mai roteşte o dată din degete. Ne-ntoarce spatele şi pleacă, lăsându-ne uimiți. Adică mai uimit, contrariat ca să zic, eram eu. Hai, că rumânski ceap-cearap... Dar ce să ceap-cearap de pe ea, că n-avea nimic! Era goală-puşcă!

CE BINE ERA PE VREMURI...

Mai acum vreo doi ani intru la *Ada-Kaleh*, barul de pe Tribunei. Nu mai este, de vreun an a fost cumpărat şi transformat în cazino. Era un loc bun, la îndemână pentru mulţi dintre amicii întru spirit, la care găseai lesne ajutor de una mică la vremuri de vânt prin buzunare.

Intru, cum zic, să-l caut pe un prieten. Aveam chef de poveşti – vremea frumoasă de septembrie te îmbia la boemă. Dau roată cu privirea, nu-l văd şi mă-ntorc să ies.

- Pst! Domnu' George! mă opreşte o şoaptă. Întorc capul. Marcel, barmanul.

- Ce-i, zic eu, tot în şoaptă (iată că şi conspirativitatea este contagioasă!).

- Rămâneţi un pic şi ascultaţi, spune şoapta mai departe.

- Ce?!

- Pe Orbul, şi Marcel mi-arată discret spre colţul dinspre toaletă, locul tradiţional al Orbului.

Îmi îndrept privirea şi atenţia într-acolo.

Orbul, cu amândouă mâinile pe masă, cu ţigara în dreapta şi coniacul în stânga, cu bărbia ridicată şi ochii închişi, vorbea unui bărbat ca la vreo 60 de ani, cu părul alb complet şi trăsături dure.

- Da, da, să nu-mi spuneți mie că nu era mai bine. *Să fi văzut*, dom'le, ce oameni cumsecade... ehe, alte vremuri...

*

Orbul, pe care-l cunoaşte toată lumea, are o vorbă a lui: „Ce-i mai scump decât vederea? Ajutați cu cât puteți! Nici cel mai rău om nu vrea să fie ca mine!” Şi se opreşte lumea şi-i dă, care cât şi ce poate, de la monede mărunte până la bancnote de zece mii.

Țin minte că într-o iarnă, intrând să beau un vin fiert, l-am văzut pe orb scoțând „recolta” pe care i-o număra Rodica şi i-o schimba în bani mari. Patru sute de mii! Era ora 13 şi bănuiesc că mai devreme de 9, pe frigul ăla, nu ieşise în capul scărilor de la Zidul Cetății.

- Cam puțin... Ehe, nu mai sunt vremurile de altădată...

M-am înfuriat şi am dat să-i spun vreo două. Eram dascăl pe atunci şi salariul nu mi-era mai mare de trei milioane, impozabili. Adică mai puțin de o sută cinci zeci de mii pe zi, la 20 de zile lucrătoare. Ba, mi-am adus aminte şi de vorbele unui coleg:

- Cine, Orbul? L-am întâlnit mai zilele trecute şi i-am lăsat vreo două mii. Avea nişte ghete îmblănite nou-nouțe! Îmi venea să-l răstorn şi să i le iau. Pe ale mele le-am reparat de trei ori şi tot trag apă.

- Lasă, Cipi, că n-ai vrea să fii în locul lui...

Aşa că mi-am potolit furia şi atunci. Numai ca el să nu fii... Vorba mamei: „Ei, mamă, fie numai la el, acolo...”

*

Aşa zicea şi acuma orbul nostru: „Ehe, alte vremuri... Păi *să vezi* cât îţi lăsa oamenii înainte... Îţi lăsa, că avea de unde! Că le dădea Ceauşescu servici la toţi. Şi avea să-mi lase şi mie un bănuţ. Da' acuma... Înţelegi, domnule, de ce zic eu că era mai bine cu Ceauşescu?"

Bărbatul cu părul alb, cu faţa rezemată-n pumnul stâng, îl priveşte fix şi nu-i zice nimic.

Ceilalţi, vreo trei-patru, risipiţi pe la mese, ascultă şi abia îşi ţin râsul.

- Vă simt eu, vă simt! strigă orbul, da' să ştiţi că eu am dreptate!

- Nu-nţeleg, mă-ntorc spre Marcel. Care-i poanta?

- Tipul cu părul alb a fost deţinut politic cinşpe ani. A avut noroc cu '89...

GUNOIERII

Ghiță ăsta era un izvor nesecat de drăcării, care de care mai ghidușă, dar şi mare amator de chilipiruri, din care, cel mai adesea, ieşea în pierdere. Dar dacă nu făcea aşa, nu era Ghiță! Uite, acum îmi vine în minte „afacerea” lui cu Volkswagen-ul Passat. O rablă ca vai de ea, pe care a dat 30.000 lei (ehei, erau bani buni pe atunci prin ′82, mai bine de jumate de Dacie!). A făcut un C.A.R. pentru ea, ba a mai convins pe încă unul să se împrumute pentru el... În fine, după ce a demontat ce se putea demonta de pe ea, s-a apucat să caute piese de schimb... Umblătură multă, bani aşijderea (încă vreo 10.000!)... În timpul ăsta, maşina ruginea în curte. A reuşit s-o vândă într-un târziu cu 15.000 lei, bucuros că a scăpat de ea şi de gura neveste-sii...

Dar să ne întoarcem la povestea noastră...

Veneam într-o noapte de la Hanul Dumbrava, tot pe la miezul nopții, că atunci era ora închiderii. Era duminică spre luni şi oamenii îşi scoseseră încă de cu seară tomberoanele cu gunoi în stradă.

La una din porți, un tomberon fain, de toată frumusețea, cum nu mai văzusem.

- Phuaii! face Ghiță. Exact ce-mi trebuie! Pfuii! Ce mai! Îl luăm!

- Măi Ghiță, stai blând, mai stârnim vreun câine, şi-apoi să vezi ruşine pe noi...

- Ce câine, că odată-l umflăm şi facem după colț. O luăm pe străzi lăturalnice, nu-i musai pe la lumină.

Acuma, drept să spun, mă amuza şi pe mine ideea, ca de altfel mai toate năzbâtiile lui Ghiță.

- Hai, zic, apucă-l!

Şi luăm noi tomberonul şi, ferit de becuri, pe străzi întunecoase, ajungem într-un târziu, cu o sută de opriri, pe strada lui Ghiță. Tomberonul, greu al dracului! – nici azi nu ştiu de ce nu-l deşertaserăm mai devreme. Ne oprim noi să ne tragem sufletul – mai aveam doar o azvârlitură până acasă – când Ghiță, pufnind greu şi cu mâinile în şolduri, începe să dea târcoale tomberonului şi să-l privească cu luare-aminte.

- Ce-i? zic eu, simțind că nu-i a bună.

- Băi, am feştelit-o. Dracu′ m-o pus să şutesc tomberonul ăsta?

- Ce-i, măi, ce nu-i bine?!

- Păi, ui′ ce scrie pe el. Pfuai! Ăsta-i de la partid, unu′ mare de tot, am mai avut eu odată năcaz cu el.

- Şi care-i treaba?

- Păi da, că poa′ să pună miliția să caute în tot oraşu′. Iar sectoristu′, cân′ îi vreo belea, vine direct la mine... Pfuaii! Cum dracu′ să-l ducem îndărăpt?

- Eşti nebun?! Eu nu mai merg trei kilometri cu gunoiul în spinare nici dacă mă-mpuşti!

- Şi eu ce fac, bă?! Că tomberon din ăsta numai ştabii au şi lingăii lor... Şi io cum m-am pus în gură cu ăla, sectoristul ață direct la mine, cu semnalmentele...

- Ghiță, eu nu mă-ntorc. N-ai decât, dacă eşti nebun!

- Băi, trei kilometri nu, da unu tot mai mergi...

- Ghiță, nu mă-ntorc!

- Nu ne-ntoarcem, mergem şi-l aruncăm între linii, tot aşa, tot pe unde nu-i lumină...

- Bine, bine, zic eu, nevrând să-l las în necaz – s-o zic pe aia dreaptă, mă gândeam şi la mine...

Şi am săltat tomberonul şi l-am dus nu între linii, ci mai departe, până în Lazaret, aproape de Guşterița, pe malul Cibinului (adică încă vreo doi kilometri jumate!).

*

Salubritatea Sibiului, sunt convins, nicicând nu a avut şi nici nu va avea lucrători mai vrednici decât am fost noi atunci. De ce zic? După vreo săptămână, vorbeşte Ghiță cu unul – la fel de bezmetic ca şi el, ăla de se împrumutase pentru Volkswagen – şi mergem să căutăm tomberonul. L-am găsit în bălării, l-am deşertat, l-am spălat frumos, l-am urcat în maşina prietenului ăstuia şi, pe la două din noapte (duminică spre luni!), l-am dus la poarta stăpânului.

Ce față o fi făcut ăla a doua zi, pot să-mi imaginez. Ce nu pot înțelege este cum de m-am lăsat eu tras de Ghiță în bezmeticăria asta, ca de altfel în toate câte le-am făcut împreună şi de care voi mai povesti.

DE ZIUA MORȚILOR

Tot prin ′82 era, toamna. Veneam cu Ghiță ăsta de la Hanul Dumbrava. Binedispuşi, mai ales Ghiță, care izbutise să şterpelească o ceaşcă de cafea. „Îmi lipsea, că farfurioara o am de data trecută”.

Ajungem în dreptul cimitirului, şi ce să vezi: o mare de luminițe pâlpâitoare pe morminte. M-am oprit, şi odată cu mine, şi răsuflarea – nu mai văzusem vreodată ceva mai feeric şi mai plin de mister în acelaşi timp.

- Ce stai? întreabă Ghiță mai de colo, de unde se oprise ca să m-aştepte.

- E minunat, zic eu. N-ai văzut? Flăcările lumânărilor, jocul lor... E formidabil!

- Ce, n-ai mai văzut aşa ceva? E Ziua Morților azi. Voi n-o țineți, n-o aveți?

- Ba da, dar n-am fost niciodată. Doamne, ce de lumânări!

Ghiță se uită lung spre mine, se scarpină-n cap (coace el ceva, deja îi cunosc gesturile) şi zice:

- Măi, ai tu dreptate. Sunt prea multe la *ăştia*, iar eu acasă n-am niciuna. Când ia *ăştia* curentul, umblu de nebun prin sertare, doar-doar dau peste vreun muc rămas de la pana de dinainte. Hai să le-adunăm!

- Bine, măi, Ghiță, dar...

- Pe alea mari. Pe alea mici, de dau să se stingă, le laşi, nu merită să te osteneşti.

Că câr, că mâr, mă mai amuza şi ideea, ca să nu zic că mă înfiora un pic (pe vremea aceea aveam încă spaimă de morți), m-am apucat să adun cu hărnicie lumânări de pe morminte, până am făcut ca la două mănunchiuri bune numai eu. Când şi când, la lumina flăcării, mă mai privea cu mustrare câte un chip de pe crucile mormintelor mai bogate.

După nici zece minute, aveam amândoi cel puțin două sute de lumânări fiecare, că abia încăpeau în punga pe care Ghiță o avea cu el.

Plecăm mai departe, pe Dumbrăvii, sporovăind şi ținând-o tot într-un banc. Era şi Ghiță ăsta o enciclopedie... şi mai avea şi un farmec aparte la spus.

Când să ajungem la intersecția cu Mihai Viteazu, nu ştiu ce-mi vine mie, că mă opresc, deodată.

- Ce-i? întreabă Ghiță.

- Măi Ghiță, să ştii că nu-i bine ce-am făcut. E păcat. Pe cuvânt. Nu mi-i deloc bine. A fost fain pe moment, dar...

- Da' când îmi ia ăştia curentul, io cum mă simt? Las' că ăia n-au nevoie de lumină...

- Băi Ghiță, zic eu, dă-mi jumate din lumânările alea. Mă întorc şi le pun la loc.

- Eşti nebun?! Unde bați atâta cale? Te mai întâlneşti şi cu te miri cine... că io nu merg, nu mă-ntorc, că nu-s nebun!

- Ghiță, dă lumânările şi dă şi bricheta. Nu vrei să mergi, treaba ta, dar cel puțin aşteaptă-mă aici.

- Păi da, să vii tu la miezul nopții...

- Hai, dă-le-ncoa!

Am luat lumânările şi bricheta şi m-am întors.

E de la sine înţeles că n-aveam cum să ştiu de unde luaserăm lumânările. Dar le-am pus şi eu la întâmplare, şi pe mormintele mai bogate, cu chipuri pe ele, şi pe mormintele mai sărace, mai ales pe cele mai sărace. Când am terminat de plantat ultimele lumânări, primele erau deja pe sfârşite.

Ghiţă m-a aşteptat, n-a zis nimic, chit că era trecut bine de miezul nopţii când am ajuns.

Iar eu, eu eram fericit că făcusem o faptă bună (după jaful anterior!), mai ales că printre mormintele pe care am pus lumină erau cu siguranţă unele necăutate poate chiar şi de ani de zile...

CE-I AL MEU E ŞI-AL TĂU

Asta e tot de la prietenul meu, Sepi, cel cu taberele de creaţie prin străinătăţi... Că mai mult este cunoscut în străinătate decât la noi... Dar asta-i altă poveste.

Anul ăsta a fost în Germania. Lume multă, pestriţă, de prin toate colţurile planetei. A primit cameră împreună cu un vietnamez. Comunicare bună, de la început. S-au făcut prieteni după primele minute. Trece prima zi şi vine seara. Vietnamezul intră primul la baie. După vreun sfert de oră iese, şi intră prietenul meu. Pe chiuvetă, periuţa lui de dinţi, folosită. Se uită prostit câteva clipe, după care intră în dormitor şi spune:

- Cred că ai greşit periuţa de dinţi. Ai folosit-o pe a mea.

- A, nu, zice vietnamezul. N-am greşit. Eu nu am. Dar nu ai zis că suntem prieteni? Ce-i al meu e şi-al tău şi invers.

Prietenul meu nu zice nimic. Se descurcă cum poate şi a doua zi îşi ia altă periuţă de dinţi, pe care n-o mai scoate la iveală. O foloseşte pe ascuns, lăsându-i-o vietnamezului pe prima. După vreo trei zile, într-o dimineaţă, vietnamezul îi zice:

- Să ştii că te-am urmărit, şi nu cred că faci bine. Tu nu te speli pe dinţi?!

*

Primul gând care-mi vine în minte este un banc:

Cică vine un chinez în România, la unul de-ai noştri.

- Câţi sunteţi voi, în România? întreabă la un moment dat.

- Păi, cam vreo douăzeci şi două de milioane, răspunde românul.

- Atât de puţini? Ce bine! Păi înseamnă că vă cunoaşteţi toţi între voi.

Iar al doilea gând este tot un banc:

Culmea cinismului: să împingi o babă pe scări şi să o întrebi cu glas blând: „Dar de ce fugi de mine, bunico?!”

NICI PÂNĂ-ŞI IE CHELEA...

Tânărul avocat este fericit. Tatăl său l-a băgat în barou, ba i-a făcut şi un cabinet de mai mare dragul. Cu diplomă trasă-n ramă, pe perete, deasupra fotoliului impozant îmbrăcat în piele. Lampă de bronz cu abajur verde pe birou. Ca-n filme. Antreu şi dependinţe, ba chiar şi o cameră secretă că... de!... Bibliotecă de mahon, cărţi tot cu cotoare aurite... De laptop nici nu mai vorbim. Plus secretară, şi ea absolventă de Drept.

- Copile, zice tată-so într-o zi, după vreo trei săptămâni, da' secretara asta a ta nu face şi curăţenie? Dă-o-n mă-sa de treabă, îţi goneşti clienţii cu mizeria asta şi ţi se duce buhu'!

- Tată, nu prea avem timp, dar văd eu cum fac, poate angajez o femeie...

- Lasă, nu mai angaja, că ţi-o trimit eu pe a mea. E femeie cumsecade, de pe unde-i maică-ta. Vezi de te poartă cum trebuie. Ţi-o trimit seara, după 7. E bine?

- E bine, tată, mulţumesc.

*

- Mătuşă dragă, te rog să ţii biroul ăsta cum ai ţine casa dumitale. Iar dacă găseşti vreun lucru ce nu ţi-i pe pricepere dar gândeşti că-i de trebuinţă, pune-l colo, în bibliotecă, pe raftul de jos, şi-mi spui. Bine, mătuşă?

- Bine, maică, bine.

După vreo trei zile...

- Mătuşă, parcă nu eşti în apele dumitale. Ce-i? Ce s-a întâmplat?

- D’apăi, domnu’ arvocat, nu ştiu cum să vă spui. Mai ghini v-arăt. C-aţ zâs că dacă găsăsc ceva de trebuială... Iote colea, dragu’ maichii...

- Ei, mătuşă, şi dumneata, acum... zice tânărul avocat, roşind. Da’ ce, la dumneata în sat bărbatul nu se drăgosteşte cu femeia?!

- Ba ié, domnu’, ba ié, da’ nici chiar aşé până-şi ié chelea...

*

Povestioara de mai sus ar putea părea un banc sau chiar poate circulă ca banc. Eu am preluat-o de la un prieten şi am adaptat-o, dându-i forma de mai sus, fără a exagera faţă de varianta iniţială... În Zalău fiind, în 19 octombrie 2006, am spus-o în casa gazdelor, spre amuzament.

- Domnule George, poate că circulă ca banc, spune domnul Ionel, dar eu cunosc un caz real care diferă de acesta cu o foarte mică nepotrivire: intrarea în barou, cabinetul şi celelalte le-a aranjat nu tatăl, ci mama tânărului avocat...

RÂDE HÂRB DE OALĂ SPARTĂ...

Prin ’96 era, în mai. Conferinţă de organizare a unei misiuni multinaţionale. Comunicaţii.

Eram la Reimstadt, cazaţi într-o bază americană – şeful delegaţiei, adjunctul şi eu. În ultima zi a conferinţei, după ce ne întoarcem la bază, înainte de a coborî din autocar, şefa organizării ne anunţă:

- *Bad news!*[1] Nu mai facem turul oraşului la ora 17. S-a modificat programul: la ora 16 sunteţi invitaţi la un dineu oferit de ambasadorul nostru. Ţinută de ceremonie, vă rog!

- Ce spune? întreabă şeful.

- Că s-a schimbat programul, zic eu. La 16.00 trebuie să fim în ţinută de gală, aici, la intrare, pentru un dineu dat de ambasadorul lor.

- Ia mai taci, bă! Fugi de-aici! mă repede adjunctul, un colonel. Americanii nu schimbă ei un program bătut în cuie! La ei e literă de lege! Vă luaţi după un căcăţel de căpitănaş, şefu’?

- Domnule, vă rog să...

- Ce domnule!? 17 e ora 17, să fie clar!

- Domnule, dar...

- Ia ascultaţi aici, amândoi! Acum e ora 15. La 16 sunteţi prezenţi la mine. S-a înţeles? În ţinută de gală!

- Dar, şefu’, vă luaţi după ăsta?

---

[1] Veşti rele!

- Ați înțeles?
- Am înțeles!

*

La ora 16 punct, batem la uşă. Ne uităm chiorâş unul la altul – câine cu mâță.

- Intrați!

Şeful, îmbrăcat şi el la patru ace, ne primeşte încruntat.

- Voi ştiți ce zi e astăzi?
- 21 mai.
- Şi?!
- A! Aoleu, ce-am uitat, zice adjunctul, frământându-şi disperat mâinile. La mulți ani, şefu', la mulți ani! Tu ce nu spui nimic, bă? se răsteşte spre mine.
- Păi, eu am fost crescut ateu, ca şi dumneavoastră. Nu le am pe astea cu sfinții.
- Băi, fii cuviincios! La mulți ani, şefu', să trăiți!
- La mulți ani! zic şi eu.
- Ia apropiați-vă amândoi şi haideți să sărbătorim ca pe la noi. Şi scoate pe masă o sticlă de țuică (din aia puturoasă), o pâine rotundă, o halcă de slană şi o ceapă roşie de Turda pe care-o sparge-n ştergar.
- Hai, luați, şi să trăim! La mulți ani!
- La mulți ani, totuşi... o să mirosim a ceapă şi a țuică...
- Şefu', nu vă luați după ăsta. 17 e 17, americanii nu se joacă cu programul! De aia-s americani!

Eu îmi înghit obida şi dau pe gât cu ciudă vreo două păhăruțe. De ceapă însă nu mă ating.

- Iote unde stătea domnu'! mă împunge adjunctul. Ia, bă, cu ceapă, nu te sclifosi, te-i fi născut în buric dă municipiu şi crescut cu guvernantă!

- Lasă-l în pace, e ziua mea, nu-mi faceți necaz iar (cu un an înainte mai avusesem o altercație cu adjunctul – rabd uneori să fiu călcat pe bătături, dar nu strivit).

Mai că mâr, mai cu-n banc, încet-încet, parcă mi-am mai intrat în apele mele... dar...

... Dar la patru şi jumătate bate cineva la uşă. Intră un american, unul dintre oamenii organizării. Se opreşte prostit când ne vede şi mai ales când îl trăsneşte damful de ceapă şi țuică.

- Ați înțeles ora 17, aşa-i? încearcă bietul de el să fie diplomat.

- *Indeed, indeed!*[2] sare adjunctul care, din pământiu cum era se făcuse negru.

- Veniți, vă rog, ambasadorul nostru ar dori să facem o fotografie de grup. Toți participanții. Şi iese, lăsându-ne năuciți.

- Tu de ce n-ai insistat, dacă ai înțeles ora 16? mă ia la rost şeful.

- Ce să vă fac, sar şi eu, dacă nu plecați urechea la un căcățel de căpitan, şi-l ascultați în schimb pe unul mai mare?!

- Băi ăsta...

---

[2] Întocmai, întocmai!

- Tăceți amândoi. Haideți să mergem. Om vedea noi...

Ce să vedem noi, că atunci când am intrat în salon, trei crai de la răsărit cu aromă de țuică şi ceapă, toți de pe la mese ne-au privit de parcă veneam de pe altă lume. Nici nu erau departe de adevăr...

Nu mai țin minte ce-am bâiguit la întâlnirea cu ambasadorul. Ştiu că el ne zâmbea larg când dădea mâna cu noi, şi mai sunt convins că-şi ținea în acelaşi timp respirația, ca să nu leşine.

Mi s-a şters de pe filmul memoriei ce a mai urmat până când s-a terminat totul. Ce țin minte este purtarea celorlalți, din 12 țări europene, care ne ocoleau ca pe ciumați, în timp ce noi încercam să fim demni şi chiar să-i privim în ochi. De!, capra râioasă ține coada cel mai sus...

*

- George, dă-mi voie să-ți prezint pe soția mea.

Prietenul meu, Rizwan Ali, căpitan în armata americană, îmi zâmbeşte deschis, cu dinții lui frumoşi. Lângă el, tot o pakistaneză, cu burtica destul de proeminentă, îmi zâmbeşte şi ea prieteneşte. Mi-a mai venit inima la loc. Nu m-au întrebat de ce am întârziat, în schimb soția lui zice:

- *Do you like ice cream?*[3]

Eu, în buimăceala mea, după duşul de adineaori, înțeleg *„Do you like to scream?”*[4]

- *Oh, not at all*[5], răspund, trosnit de-a dreptul de o astfel de întrebare. *Do you?*[6]

---

[3] Îți place înghețata?
[4] Îți place să țipi?

- *Of course, very very very much!*[7] Este un orăşel renumit pentru asta, la nici 25 de kilometri de aici. Vii cu noi?

Năucit de o atare bazaconie, zic da, curios să văd şi eu oraşul ăla în care poţi să ţipi după pofta inimii...

Şi ajungem într-o bijuterie de orăşel, sub poale de munte, din coperişul căruia veghează o cetăţuie.

Parcăm maşina şi intrăm într-o *Gelateria*. Câte sortimente de îngheţată, de cele mai felurite forme şi arome am văzut acolo...

- Ţie îţi luăm un suc, dacă nu-ţi place îngheţata.

- O, ba da, ba da, îmi place, cum să nu, chiar foarte mult!

Ali şi nevastă-sa se privesc miraţi, apoi se holbează la mine.

- *It's all right*[8], alege-ţi orice doreşti.

Eu aleg o imitaţie de ochiuri prăjite şi, sub privirile din ce în ce mai mirate ale celor doi, o savurez... cu toată fiinţa mea şi cu tot spiritul meu de gurmand.

- Îţi place?

- La nebunie! răspund eu, mirat de mirarea lor de-a dreptul tâmpă şi stânjenitoare, de acum.

- OK, ne bucurăm, zice Ali, şi-şi văd de îngheţatele lor, trăgându-şi din când în când priviri furişe. Eu, tot mai nedumerit.

În sfârşit, terminăm şi ieşim.

---

[5] O, nu, deloc!

[6] Ţie îţi place?

[7] Bineînţeles, foarte, foarte foarte mult!

[8] E în regulă...

- Ei, zic eu, când ajungem în stradă, unde-i locul ăla de țipat?

- De țipat?! fac amândoi ochii mari, îngrijorați.

- Da, n-ai zis că orăşelul ăsta e renumit pentru că poți să țipi după pofta inimii? Şi că ție îți place foarte foarte foarte mult să țipi?! o întreb pe soția lui Ali.

- Eu?!

- Ea?! Se miră şi Ali.

- Da!... Şi deodată... Şi deodată îmi pică fisa. Îmi aduc aminte de dialog şi mă prind de confuzia pe care am făcut-o. Şi mă umflă râsul. Dar râdeam mai mult sughițat şi pe muțeşte, precum rațele leşeşti – eram în plină stradă. Ăştia doi se uită în jur jenați, nepricepând nimic.

- *Are you all right, George?*[9]

- OK, OK, şi le spun treaba cu confuzia, şi le mai spun şi motivul întârzierii şi despre disputa cu şefii.

- George, nu-ți face probleme, mă împacă Ali, cu gura până la urechi. Eu sunt din a doua generație de pakistanezi născuți şi crescuți în State. Vreau să-ți spun că am întâlnit la conferința asta un scoțian care m-a înnebunit! Nu-l înțeleg deloc! După prima zi l-am rugat să-mi scrie pe hârtie ce vrea să-mi spună. În restul timpului îl ocolesc şi am observat că la fel fac şi ceilalți...

*

Râde hârb de oală spartă... În cazul ăsta însă consecința a fost o burtă zdravănă de râs... la o spinare cocoşată mai devreme de ruşine...

---

[9] Eşti bine, George?

NU ŞTIU UNII CUM POT BE

Prin ′81 sau ′82 era... Ce-nseamnă să nu ţii un jurnal... Devine povestea... ba nu: vine ca tare de departe... cred că aşa se nasc şi legendele, din neţinerea unei evidenţe a măselelor timpului... Dar hai să n-o mai lungesc!

Plecaserăm – Iuli, Cezar şi cu mine – într-o călătorie prin nordul Moldovei... Doamne!, câte ar mai fi de povestit despre aventura asta, aproape ca o călătorie iniţiatică... Plecaserăm, care va să zică, prin cele plaiuri, ba cu autobuzul, ba cu trenul, ba cu căruţa, ba pe jos. Trec peste toată aventura şi ajungem în momentul în care, dinspre Vatra Dornei spre Bistriţa îndreptându-ne, din goana trenului văd o plăcuţă în gol de pădure: Joseni 11 km.

- Fraţilor, zic eu, scoateţi repede harta! Nu mai trebuie să dormim în gara din Bistriţa în noaptea asta. O luăm peste munte, că-s numai 11 km. La antrenamentul nostru, în două, hai, trei ceasuri, suntem la Popică... Repede-repede, trei capete plecate peste o amărâtă de hartă au decretat că aşa e... Ce s-a întâmplat până am ajuns în Josenii Bârgăului... poate în altă poveste...

Intrăm în Ilva Mică. Pustiu la ora aceea – oamenii erau încă la treabă. E trecut de şase totuşi, aşa că la crâşma din sat e deschis. Intrăm, cu gând de una mică. La banii noştri, am luat câte un *Drobeta* mic. Eram singuri în crâşmă.

- Nu prea vine lumea încoace, zic eu la un moment dat, aşa, ca să mă bag în vorbă şi să sparg din tăcerea locului.

- Ba cum să nu, domnişorilor, da′ numa′ să vie de la fân...

- Păi, ce, toată lumea-i la fân?

- Ee! Nu tătă lumea, da′ dacă-i şasă – apăi îi şasă!

- Aha!

Ne vedem noi de coniacele noastre, nu mai trece mult şi cadrul uşii se umple de două matahale de muieri, îmbrăcate în negru şi îmbrobodite, cu legătură după ceafă.

- No, zâua bună, mă Costică! zice una dintre arătări. (Privind în urmă, constat că pe mai toți crâşmarii îi cheamă Costică...).

- Zâua bună, Liță Floare! (... aşa cum, când văd vreo femeie mai mătăhăloasă, îmi fuge gândul la Lița Floare...). Ce să-ț′ dau?

Femeia, după ce lasă grebla de lemn rezemată de tocul uşii, pune mâinile-n şolduri, dă roată pe deasupra cu privirea (parcă noi nici nu eram acolo!) şi zice răstit:

- Apăi, ce bea şî domnii!

- Drobeta?

- Cum zâci!

- Mare ori mică?

- Băi, Costică!!!

- Gata, Liță Floare, am înțeles!

Şi Costică le pune câte-o sută de coniac. Lița Floare şi cu tovarăşa ei dau pe gât în acelaşi timp, ca la dans sincron (merita filmată scena), paharele. Trag un icnet de la arsură, după care se şterg cu dosul dreptei pe gură (tot ca la dans sincron!). Lița Floare, după ce-i trece, pune o mână-n şold şi zice, privindu-ne:

- Ai, ai, ai... Rău îi! Nu ştiu cum pot unii să beie aşa ceva... După care se întoarce spre crâşmar şi strigă:

- Costică, mai pune unu'!

AZI PUTEȚI PLĂTI ÎNĂUNTRU!

Cu ani buni în urmă, să tot fie vreo patru, intru la un restaurant, cu gând să mănânc ceva. Restaurantul este mic, elegant, intim şi are mâncare bună. Acolo găseşti cei mai buni (şi mai mari) mici din oraş. Este renumit pentru asta.

Eram cam grăbit, aşa că m-am bucurat când mi-a spus ospătarul că tocmai au mititei pe grătar. I-am savurat cât am putut de... repede şi-i fac semn omului să vină să-mi ia banii. El face ochi miraţi către mine şi mă-ntreabă din priviri ce vreau. Eu îi fac semnul cu frecatul banilor între degetul mare şi arătător, după care arăt către ceas. El îmi face semn să am răbdare, după care începe să se foiască încolo şi încoace, printre mese (cam goale!), spre mirarea şi disperarea mea, că eram aproape în întârziere la o întâlnire. Cum îi prind privirea, iar îi fac semnul din degete, şi el iar îmi face semn să stau liniştit, şi iar începe să umble... Măi, ce Dumnezeu, mă întreb eu, din ce în ce mai contrariat. Omul se plimba de colo-colo, trei paşi înainte – stânga-mprejur – trei paşi înapoi, şi de la capăt. Muşterii nu prea erau... Ce sărăcia, îmi zic eu, să ştii că ăsta a mai fost pe la vreun restaurant, şi nu i-oi fi lăsat destul şi mă ţine minte... ca şi frizerii: dacă nu laşi destul, a doua

oară, timp de două săptămâni n-ai cum să ieşi fără bască pe cap...

Una peste alta, scena s-a repetat de vreo opt ori. Ia mai dă-l încolo, îmi zic eu... dacă face mişto de mine, lasă că i-o coc... şi prind un moment când este plecat pe undeva pe la bucătărie, şi plec... N-are decât să fugă după mine!

Şi aşa a fost! Mă trezesc cu el, pe la Biserica din Groapă, gâfâind, alergând cu prosopul subțioară, cu nota de plată într-o mână şi pixul în cealaltă.

- Ce-i? zic eu.

- Domnu', zice el printre două gâfâituri, ați uitat să plătiți!

- Eu? Nici vorbă! Matale n-ai venit când te-am chemat.

- Păi, m-ați chemat?!

- Păi nu ți-am făcut semn? zic eu şi frec degetul mare de arătător.

- N-am băgat de seamă...

- Cum, că ți-am făcut semn de vreo opt ori...

- A!!! Dumneavoastră erați?!

E dus, săracul, îmi zic eu, nu are rost să mă-nfurii – ca să nu zic că situația m-a amuzat dintr-o dată: dialog între surzi sau între proşti?

Îi plătesc şi plec amuzat, râzând de unul singur.

Acum vreo câteva luni, intru iar pe la restaurantul acela. Tot la fel, eram pe grabă şi trăgeam nădejde că scap repede cu vreo trei mici luați pe fugă.

Am avut noroc, mititeii tocmai sfârâiau pe grătar, iar aroma lor o aducea fumul de la bucătărie prin toate ungherele separeurilor. De slujbă la partea de local în

care eram eu? Bineînțeles! Omul cu plimbatul. Îi zâmbesc, el la fel – de, cunoştințe vechi, nu?

Numai că vine iar chestia cu plătitul. El – aceeaşi treabă! Măi, ce dracu'! Da' nu mai stau eu... Aşa că, după ce i-am făcut semn de vreo două ori, prind un moment când e plecat la bucătărie şi o tulesc, amuzat din cale-afară de drăcărie...

Pe la Biserica din Groapă mă ajunge din urmă – tot cu prosopul sub braț, tot cu nota de plată într-o mână şi cu pixul în cealaltă.

- Domnu', ați uitat...

- Nu, nene, zic eu, abia ținându-mi râsul... Matale îți place să-mi iei banii în fața bisericii. Poftim! Şi plec, râzând în barbă, lăsându-l să-şi numere banii şi bacşişul, acolo, în uşa bisericii...

Acum vreo două zile intru iar acolo. Restaurantul, cam gol – nu era încă vremea prânzului, dar am mizat pe asta, ca să nu aştept. Când intru, băiatul de la bar şi ospătărița îmi zâmbesc şi-mi dau binețe.

- Domnu', îmi zice fata, lipseşte colegul... Şi-mi trage cu ochiul.

- Şi?! întreb eu după ce mă dumiresc.

- Păi, azi puteți plăti înăuntru, domnu'!

POPICĂ DOUĂ-GĂURI

Că veni vorba de Josenii Bârgăului, mi-am adus aminte de Popică, dragul meu coleg şi prieten bistriţean din şcoala militară. Mare cât malul, harnic şi blajin, frumos la chip şi molcom la vorbit, Popică al nostru întruchipează, cred eu, tipul ardeleanului cumsecade (ceva de genul ăluia cu pioneza în fund – „dacă trebă, trebă”, fără a te lăsa, totuşi, să i te... sui în cap – „ce, bă, da’ crez’ că-s prost?!”). Spătos, cu pumnul cât un cap de copil, era (şi cred că este încă) mare la suflet, nezgârcit şi neaşteptător de răsplată. Când trăgeam câte-un chef, din alea cu porniri şi cântece viguroase, coborâtoare-n lălăit mai spre dimineaţă, el ţinea ritmul şi la cântat (pe nas!) şi la numărat balercile până la blegeala finală când, cu falca rezemată-n pumn şi privirea rătăcită pe undeva în depărtatele plaiuri ale Bârgaielor, smiorcăia cu ochi umezi: „Stau în fundul cârciumii / Şi beau cu toţi prietenii...” şi cam atât, că restul nu-i mai venea, spre disperarea lui, dar şi a noastră. „Of, of...”, mai zicea din când în când, şi „Of, of...” răspundeam şi noi, de parcă toată greutatea lumii se aduna în spatele şi sufletele noastre...

*

Iarna lui ’82. Tabără de ski la Fântânele. Bucurie mare pe noi, mai ales pe cei care nu mai puseseră doagele-n picioare până atunci. Bucurie care curând s-a transformat în chin – ski-ul se învaţă sistematic şi, chiar dacă soarele-ţi rânjeşte, temperatura scăzută-ţi ia din

vlagă, la înțelegere cu dealul pe care trebuie să-l bați pas cu pas ca să faci pârtie ca lumea din plapuma de nea groasă de 20-30 de centimetri. Şi asta vreo patru zile la rând, că ziua ce se bătea, noaptea mai spre zori se acoperea, aşa că dimineața, cu burta plină de tocană de cartofi, o luam cu bătătoritul de la capăt.

Ca să n-o lungesc prea mult, în duminica primei săptămâni s-a chemat că aveam ceva mai liber. Ne cam dădeam fiecare cum ne pricepeam şi cum puteam, aşa că toată coasta răsuna de câte un „Pârtiiieeee!!!” disperat, terminat de cele mai multe ori în carambol de skiuri, bețe şi înjurături amicale cu zăpadă-ntre dinți.

Eram vreo patru-cinci – Popică, Iuli, Adi Gaboreanu (Dumnezeu să-l odihnească!), Molo şi cu mine – care ne țineam mai bine pe skiuri şi aveam curaj să ne dăm mai de sus. Adică, la fiecare tură, urcam încă vreo zece metri. Aşa că, pe la amiază, ajungem în vârful pârtiei, între cioturi de brazi doborâți de furtună şi ascunşi sub puful zăpezii.

- Băi, zice Popică, ce-o fi pus Polonic în tocană, că-mi merge burta de abia mă țin? (Polonic este maistrul-bucătar care ține o sută de oameni cu mâncare. Pune şi el în cazan ce are, dar iese bun la gust. Mic la stat şi îndesat, bun la suflet, dar rău de gură – modelul managerului perfect pentru bucătăria unui restaurant).

- Băi, să ştii că ai dreptate, zice şi Adi Gaboreanu. Da′ mie mi-o dat nea′ Ciortea (cabanierul) o gură de spirtoasă de dimineață.

- Şi n-ai putut să zici, măi prietene? sare Molo din adânceala tăcerii lui mucalite tradiționale. Că şi mie-mi

umblă de ieri, dracu' ştie dacă n-or fi fost îngheţaţi cartofii...

- Ori poate stricată conserva de porc, adaug şi eu. Dintr-o dată, parcă la toţi ne era.

- Băi, io fac aici, zice Popică. Se caută prin buzunare, se uită la noi, iar se caută... Nişte hârtie igienică are careva?

- Dă-i drumu', Popică, şi dă-i cu zăpadă, râde Molo.

Popică, nici una-nici două, aruncă beţele-ntr-o parte şi, aşa cum era, pe schiuri, îşi dă pantalonii jos. Când să se aşeze însă, schiurile-i lunecă înainte. Popică ia o aşchie de cioată-n fund şi o porneşte la vale pe o budă imaginară şi cu dâră de sânge după el.

- Pârtiiieeee!!! strigă din răsputeri.

- Pârtiiieee!!! strigăm şi noi, viforindu-ne în jos, speriaţi de sângele ce îl lăsa în urmă Popică. Pârtiiieee!!!

Uite-aşa săreau în stânga şi-n dreapta colegii, speriaţi de prăvălirea celor patru cavaleri ai Apocalipsului, plus unul cu pantalonii în vine şi cu ochii beliţi!

- Popică, ţi-i bine? îl întreb, când, în sfârşit, l-am ajuns în contrapantă.

Popică, răsturnat într-o parte, cu zăpada mustind de sânge sub el, abia îngaimă:

- Mă arde...

- Sus cu el! Îi tragem pantalonii şi-l ducem pe braţe la cabană. Ne era frică de şefi, să nu se afle, aşa că nu am mai anunţat sanitarul şi ne-am apucat să-l spălăm şi să-l îngrijim noi, cu ce-am putut şi cum ne-am priceput.

- Molo, adu zăpadă! Adi, tu adu un prosop ori rupe un cearşaf, am început să dau ordine – ce bine mi-au prins deprinderile căpătate la „Sanitarii pricepuţi”!... Spirt avem?

- Numai Drăghici! (sanitarul).

- Am eu rom, zice Iuli, şi scoate o sticlă de un kil din rucsac (Ca să vezi! Ieri îmi ardea buza după un strop şi el zicea că nu mai are...).

- Dă-l încoa’! Şi m-apuc să-l spăl pe Popică de sânge şi de toate alea... Băi, Popică, zic, după ce-l oblojesc cumsecade, ai avut noroc cu carul, băi! Gaura ţi-i mai sus, că de era în partea ailaltă...

- E mare? abia şopteşte Popică, fără puteri, cu capul înfundat în pernă.

- Băi, cam cât e şi cealaltă, nu mai mare. Ai acuma două găuri în cur, ceea ce nu-i de ici-de colea, încerc eu să glumesc, tremurând tot (putea fi şi mai rău... Doamne, chiar rău ... rău...)

Iuli priveşte lung la sticla de rom pe care eu o golisem aproape de tot. O ia, se uită la mine, se uită la Popică... şi zice, turnându-i restul între fese:

- Te botez, şi aşa să-ţi rămâie numele: Popică Două-Găuri!

Bietul Popică, ba ar fi râs săracu’, ba ar fi plâns, dar de pe buze, sfârşit de usturime şi durere, nu i-au ieşit decât şoptite şi duioase trimiteri la origini materno-anatomice...

BUSUIOC...

... - Ia, domnule, de la Sfânta Paraschiva, să-i hie de noroc la frate-miu...

Am luat busuiocul şi l-am băgat în sân, să-mi poarte noroc... aşa am prins de mic credinţa asta...

Fata, o ţigăncuşă oacheşă, destul de curăţică, umfla o păpuşă gonflabilă (sincer să fiu, n-am văzut niciodată până atunci, aşa că nu ştiu din care generaţie era, dar am recunoscut forma... şi... utilitatea...)

Era pe marginea liniei şi, din când în când, făcea cu mâna la trenurile ce treceau în viteză...

- Ce cauţi pe aici?

- Ei, domnule-domnişorule... caut busuioc pentru frate-mio...

- Şi ai găsit?

- Îhî...

- Dar pentru ce-ţi trebuie?

- Ei, domnule-domnişorule ... pentru noroc la frate-meu, că-i ne-nsurat... şî nu să licheşte di nicio fumeie, domnu', di nicio fumeie... hai, mai ia, că-i de la Sfânta Paraschiva!...

Încerc să adun un gând cu altul... E cam vremea Sfintei Paraschieva de la Iaşi, de la „Trei Ierarhi”... dar care e treaba cu păpuşa gonflabilă?!

- Tu, copilă, zic eu amuzat, care-i treaba cu Sfânta Paraschieva?

- Paraschieva, zâci?

- Cum am spus...

- D-apoi mi-o zâs frate-miu să măr′ la Iaş′, că capăt dezlegare de farmec pentru el de la păpuşa ceea de Paraschivă[10]...

- Şi?!

- Apoi o trecut adineauri un trin şi mi-o dat în cap cu păpuşa asta... Io plecam spre Iaş′, da′ am zâs că o hi venit Paraschiva asta la mine... şî avea şî un mănunchi de busuioc băgat în borta asta de gură...

---

[10] Corpul Sfintei Paraschieva este foarte mic. Racla în care îşi doarme somnul este cât a unui copil ceva mai măricel.

TRECÂND PE LÂNGĂ INDIENI (CE SE VEDE)

Într-o seară, pe-un colț de Floaş se vedeau umbre ciudate în săltare mişcată de o muzică peruviană. Sau, cel puțin, peruviană mi s-a părut dinspre Piața Mare (că de acolo se auzea) când treceam pe lângă Stingher[11].

În fine, m-am apropiat de locul cu sunetul şi umbrele. Două personaje, îmbrăcate de sus şi până jos cu lungă coamă-coroană de pene ca la comanşi – siouxi – mohicani – etc (adică indieni nord-americani)... îşi dansau umbrele pe zidul Floaşului, în cântec de blockflute (chiar m-am gândit: oare când vine „Condorul”?).

M-am dat mai aproape. „Oameni de bronz”[12] nu erau, mi-am zis eu (că, de! „Condorul” ar veni de prin Anzi, America Latină care va să zică... mare chestie asta cu penele, că tare te zăpăceşte). Dar nici din neamul lui Winettou – zic specialiştii că nasul ar fi un indiciu.

În schimb, un trecător – probabil mai avizat – zice:

- Ai dracului țigani, ia uite ce-au mai inventat!

---

[11] „Stingher”, adică Stingherul Gheorghe Lazăr, că nu ştii cum să-l iei, şi nici să-l întrebi ce caută acolo; că băutor n-a fost, altcumva n-ar sta cu spatele către Restaurantul „La Turn”; şi nici nu-l caută cu privirea pe tată-său, că mai degrabă se uită către Librăria „Dacia Traiană”, şi nicidecum către Palatul Brukenthal.

[12] Vezi cartea „Oameni de bronz” de Alcides Arguedas, Editura pentru Literatura Universală, Bucureşti, 1967.

Şi ce se mai vedea? Se mai vedeau mobilele întinse pentru imortalizarea chipurilor şi bancnotele aruncate lângă amplificatorul dat la maximum.

Pun la cale o revistă interculturală şi, sincer să fiu, un asemenea eveniment ar trebui să mă încânte şi să primească cel puţin o pagină. Dar... am rezerve. În plus, în preajmă de Moş Nicolae şi de Crăciun, cu bucurie de aburi azvârliţi pe nas în climă neaoşă, o „zicere penată” de „Condor” parcă tare aiurea sună. Totuşi, spune o prietenă, e mai bună şi o astfel de situaţie deconcertantă (evit să mă aventurez şi să zic „impostură”) decât tunurile şi puştile de acum 17 ani.

În orice caz, luare-aminte trebuie să avem. Să nu devenim aşa de repede... *occidentali* (ca să nu caut altă „rimă” pentru „creduli”).

Sibiu, 30 noiembrie 2006

CU GRENADA-N FUND

Era în zilele acelea tulburi ale lui Decembrie ’89... şi după... Zile în care nu ştiai ce să crezi... ce să mai crezi... Un întreg cortegiu de speranţe, mentalitate, comportamente reflexe şi năzuinţi se năruia-amesteca într-o vâltoare pe care aproape că nu o mai puteam controla... Venea de la sine, iar noi eram spectatorii propriilor noastre uimiri, entuziasmuri, căderi, frici şi nebunii... căci a fost şi nebunie, dacă putem numi aşa desprinderea din echilibrul de care eram tare conştienţi şi mândri, doar cu puţine zile mai înainte...

*

Întâmplarea pe care v-o povestesc s-a petrecut la puţină vreme după ce familia Ceauşescu a fost executată de tribunalul acela...

De fapt, sunt două întâmplări, căci una fără alta n-ar da întregul.

Prima a fost în noaptea aceea de pomină, în care se anunţase sosirea unui avion de la Bucureşti, cu trupe speciale... nu de-ale noastre...

Am suferit de frig, dar mai ales de spaimă, împreună cu elevii mei, până târziu... La un moment dat, o voce şoptită, dârdâind ca şi mine, îmi spune:

- Sunt un trăgător bun... Să sting becul ăla care s-a aprins la locuinţele particulare?

- Lasă-l deocamdată... nu poate fi un semnal... sau mai ştii?... la nevoie, tragi fără să mă mai întrebi.

A fost o seară cumplită... bubuiau grenadele şi răpăiau mitralierele într-un ritm de iad... Eu abia îmi mai ţineam dârdâiala şi vezica în strună... vreo câţiva au făcut pe ei... asta am aflat mai târziu... Era normal...

*

Comunicări de ordine.

Nelu Colonelu, cum îi spunem acum, maior pe vremea aia, era şeful nostru (Nelu Colonelu vine de la zicala ostăşească: „Căpitanu-i căpitan, are sabie şi cal. Iară Nelu-i colonel, da′ numa′ cizmele-s de el!”). Om bun, aşezat, meticulos până la disperare. Disperarea noastră, a subordonaţilor.

- ... Iar dumneata îl înlocuişti pe Goia! Ai înţeles?

- La ce oră, şi unde? întreb eu, iritat dintr-o dată de lipsa informaţiei complete, ştiind că, de obicei, mai că nu-ţi desena ce ai de făcut (mai degrabă după dârdâiala şi spaima iadului dinainte cu jumate de oră, prin care trecusem – zic acum, după atâţia ani).

Nelu se uită lung la mine şi zice, în liniştea de gheaţă care a cuprins încăperea:

- Să nu mai aud glas de locotenent-major, că nu ştiu ce se-ntâmplă!

- La ce oră şi unde, insist eu, încăpăţânat şi al dracului dintr-o dată.

- Afară şi să nu mai aud...

Am ieşit. M-am dus la ai mei şi le-am zis:

- Somn de voie cu arma în pat. Dacă vă trezeşte cineva în afară de mine, îl împuşcaţi!

Şi m-am dus şi eu la somn, epuizat de ziua prin care trecusem...

*

- Băi Georgică, scoală-te! îmi şopteşte un glas... hai, scoală-te, că e groasă...

Deschid ochii. Lângă pat, şeful nostru.

- Ce e, ce s-a întâmplat? întreb eu, încercând să mă dezmeticesc...

- Hai, că ăştia ai tăi au zis că mă-mpuşcă!

M-am luminat.

- Şi nu v-au împuşcat? Că aşa le-am dat ordin: dacă nu le dau eu deşteptarea, să-mpuşte pe oricine ar da-o!

- Măi, tu eşti nebun? Hai, că aşteaptă Goia, săracul, de trei ore, în frig...

- Păi, cum?

- Păi, la 6 trebuia să-l înlocuieşti...

- Dar aseară eu ce-am întrebat? Şi-aţi zis că...

- Lasă, du-te de-ţi scoală oamenii şi mergi... vă trimit eu mai târziu un ceai fierbinte şi nişte pâine...

Aceasta a fost prima întâmplare...

Au trecut zilele, a trecut execuția soților Ceaușescu, iar spaima și frustrarea au trecut și ele, s-a așezat un pic de liniște... fără a fi, totuși, descazarmați...

Veniseră peste noi tot felul de ajutoare din occident, care mai de care mai fățoase și mai râvnite... Cafeaua era la mare trecere, după ce ani de zile băuserăm nechezol, și acela luat pe sub mână de la cantina partidului... care cum putea...

*

Ne făcuserăm obiceiul, mai ales după ce a trecut Anul Nou, să ne întâlnim în fiecare dimineață la noi, în cancelaria ofițerilor, și să bem o cafea nemțească bună, aromată... Fără griji... Începuserăm să ne mai venim în fire... aproape că povesteam cu haz grozăviile prin care trecuserăm cu nici două sptămâni mai înainte... Așa o fi oare prin toate armatele lumii?!

- Georgică, îmi zice într-o dimineață un coleg. Hai să-i facem una lui Nelu!

- Ce?! zic eu, bucuros de idee. Nu sunt un ranchiunos, dar chiar că spiridușul ăla cu coadă mă îndemna să-i fac una bună șefului nostru, pe care, de fapt, îl iubeam toți, dar de care râdeam pentru meticulozitatea cu care săvârșea fiecare ordin și pe care o așeza în fiecare ordin pe care ni-l dădea, până la disperare, cum spuneam.

- Măi, știi ce frică a prins de grenade... știi cum împingea lăzile de grenade, de la un post la altul... după care aducea și focoasele...

- Da.

- Fii atent: Mai avem patru lăzi de grenade. Una peste alta, cât un scaun normal. Le punem în capul mesei, unde stă de obicei, şi peste ele punem fața de masă de la tine din clasă.

- Gata, s-a făcut! Râdea spiriduşul ăla în mine de se prăpădea.

*

- Bună cafeaua, şefu'? întreabă colegul cel năzdrăvan.

- Bună, bună... răspunde Nelu Colonelu, trecând ochii roată prin cancelarie.

- Nu mai are gust de trotil, aşa-i? (ia uite ce-i trece prin cap ghiduşului!!!)

Nelu se uită la el, se uită la noi, lung, pe rând, cu ceaşca aproape de gură...

- Măi, ce-ați pus voi în cafea?

- Nimic, şefu', nimic, numai cafea şi zahăr!

Nelu se mai uită o dată roată la noi, nu zice nimic. Soarbe circumspect din cafea, plescăie şi zice:

- Mda...

Dar, la nici o frântură de secundă, timp în care ochii i s-au plimbat prin încăpere, întreabă:

- Da' parcă erau nişte lăzi cu grenade lângă dulapul ăla!

- Da, şefu', sigur că da! Mai sunt!

- Păi, unde-s?!

- Păi, stați pe ele!!!

Odată a sărit Nelu în sus, că aproape i s-a vărsat cafeaua!

- Măi, zice el după ce s-au potolit hohotele de râs... Măi, mi-ați făcut-o! Da' au şi focoasele pe ele?

- Au!!! strigăm noi – să ne prăpădim...

- Ordin de zi pe cancelarie! strigă dragul de Nelu, după ce privirea lui severă ne-a potolit din haz. Ordin de zi: de azi înainte, cafeaua se bea la ora 7 dimineața, fără grenade! Grenadele să stea pe hol, până la încheierea şedinței! Georgică, du-le!!!

GUFY

Gufy mergea mai zilele trecute pe centru, în Sibiu. Aproape de Piaţa Mare, se întâlneşte cu un grup de prieteni de demult, pe care-i salută. Aproape în acelaşi timp, un trecător se opreşte, îl priveşte şi începe să strige:

- Criminalule, criminalule, voi l-aţi ucis pe Ceauşescu, fire-aţi... ş.a.m.d.

În câteva clipe s-a strâns lumea ca la circ, urmărindu-l cu interes, dar şi cu amuzament, pe furiosul personaj.

- L-aţi ucis, nemernicilor, v-a trebuit revoluţie, v-a trebuit revoluţie, hai? Uite unde ne-aţi adus, ticăloşilor! Uite, dom'le, şi personajul se adresează mulţimii, ţintindu-l cu degetul pe Gufy, uite-l, ăsta-i criminalul! El o răsturnat maşina, el, că l-am văzut! Criminalule, l-ai omorât pe Ceauşescu! Aşa trebuie să mori şi tu, trădătorule! şi-l scuipă drept în faţă.

Asistenţa, mai precis o parte din ea, s-a apropiat, parcă ameninţătoare. Vreo câţiva, prinzând curaj de la Furiosul, au început să-njure şi să-şi dea cu părerea – ceva de genul „... că bine era înainte, şi uite, dom'le, de la vreo câţiva din ăştia ni se trage. Ar trebui împuşcaţi şi ei"...

- Oameni buni, încearcă Gufy să acopere valul de sudalme, daţi-mi voie să spun şi eu două vorbe...

Ce să-i dea voie, spiritele s-au încins şi mai abitir, de parcă vorbele prietenului nostru au fost gaz pe foc. Într-un târziu, oamenii, mai îndemnându-se, mai ţistuindu-se, s-au potolit.

- Oameni buni, ce vină avem noi, cei de atunci, pentru catastrofa de azi, pe care aleşii noştri ne-o gestionează în folosul lor? Noi am fost curaţi, ca şi dumneavoastră, şi, la fel ca şi dumneavoastră, am dorit schimbare, dar în bine, în adevăratul înţeles. Vreţi să mă linşaţi? Cu ce veţi schimba porcăria care ni se întâmplă acum şi la care suntem părtaşi cu toţii?

Scurtă explicaţie

Gufy este unul dintre oamenii care au stat atunci, în '89, în primele rânduri. Şi mai este unul dintre cei care au adus o mărturie (chiar dacă e aşa cum e, adică pronunţat subiectivă) prin cartea „Taina celor trei G", Editura Global Media, Sibiu, 2006. Ce caută el aici? Este şi el tot de-al Lumii. Iar întâmplarea de mai sus, este şi ea ... tot de-a Lumii...

Decembrie 2006

Două vorbe, ca un fel de încheiere...

... căci, de fapt, aşa cum spuneam în *Pretext*, cartea nu se încheie aici. Ca orice copil, ca orice ființă, fie ea de carne, fie de gând, va urma să crească, să se înmulțească în carne şi gând, pentru că aşa este şartul Lumii.

Sfârşitul acestei lucrări, chiar dacă într-un registru puțin trist, chiar în oarecare contradicție cu aprecierile dintru început ale prietenului Ion D. Goia, îşi are şi el rostul lui. Pe de o parte, pentru a justifica masca plângăcioasă de pe copertă şi cuvintele din *Pretext*, dar mai mult pentru a spune că aşa suntem noi, oamenii. Pentru a spune că nicicând veselie desăvârşită nu este (aşa cum nici fericirea... dar cine s-o definească?... şi asta-i altă poveste...), aşa cum nici tristețe deplină nu poate fi – în orice necaz găseşti un zâmbet sau cel puțin începutul unei noi speranțe pentru o nouă bucurie.

Doresc prin această încheiere, aparent întortochiată, să invit cititorii să-mi trimită gândurile şi poveştile lor, pentru a creşte mai departe această ființă de gând, această carte care şi-a găsit un nume atât de generos: **„De-ale Lumii”** ... Voi avea grijă ca autorii să-şi găsească numele la sfârşitul fiecărei poveşti pe care mi-o vor trimite şi pe care voi da-o îndărăt Lumii, în căuşul unei cărți venită de la Lume, pentru Lume.

George Arhip,
Sibiu, 1 Ianuarie 2007

CUPRINS

Cei care doresc să-şi spună povestea
în edițiile următoare ale acestei cărți,
sunt rugați să trimită corespondența
pe adresa:

George Arhip
Sibiu, Strada Rusciorului Bl. 20 / 17
Tel. 0369 420 620
0788 301 450
0752 309 451